Jaargang 116. Woensdag, 1 Julij 1857. No. 78.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

De **Groninger Courant**, *Algemeen Dagblad voor de Stad en Provincie Groningen, wordt uitgegeven des* Zondags, Woensdags *en* Vrijdags, *terwijl de expeditie der Couranten, zoo in als buiten de Stad, den avond te voren geschiedt. De abonnementsprijs is f* 3,00 *in het kwartaal, franko per post f* 3,40. *Bijvoegsels en bijbladen worden bij de Courant gratis uitgegeven.*

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, onder nadere goedkeuring, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het BOUWEN van een IJZEREN GASHOUDER met acht stuks KOLOMMEN en verdere TOEBEHOOREN, op het terrein der Gasfabrijk.

Het Bestek en de Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van af DINGSDAG den 16den dezer ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, en *tegen betaling van* 25 *Cent* aldaar verkrijgbaar zijn.

De op Zegel geschrevene Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, ter SECRETARIJ der Gemeente in te leveren vóór of op WOENSDAG den eersten Julij 1857; terwijl de opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, zal plaats hebben op DONDERDAG den tweeden Julij 1857, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

Nadere inlichtingen zijn inmiddels te bekomen bij den DIRECTEUR der GASFABRIJK.

GRONINGEN, 11 Junij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERKOOP VAN
OP WORTEL STAANDE ROGGE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van belanghebbenden, dat Mr. J. L. TRIP, Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Apel*, ten overstaan van den Notaris Mr. J. R. VOORMEULEN VAN BOEKEREN, op WOENSDAG den 15den Julij 1857, des namiddags te 2 uur, in 10 Perceelen, ter Verkoop zal aanbieden: ongeveer 10 Bunders bijlangs het *Stads-Kanaal* op wortel staande **ROGGE.**

Zamenkomst ten Huize van den Verlaatsmeester SWART, achter den 2den afdraai.

GRONINGEN, 1 Julij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERKOOP VAN TOPGRAS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van belanghebbenden, dat Mr. J. L. TRIP, Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Apel*, ten overstaan van den Notaris Mr. J. S. G. KONING, op VRIJDAG den 17den Julij 1857, des namiddags te 3 uur, te *Ter Apel*, op de plaats zelve, publiek ter verkoop zal doen veilen: diverse perceelen **TOPGRAS**, alles staande om en bij *Ter Apel*.

GRONINGEN, 1 Julij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Afkondiging.
SCHOUWING der WEGEN.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* doen te weten, dat door den RAAD dier Gemeente, in zijne vergadering van den 6den Junij 1857, is vastgesteld de volgende **Verordening:**

De RAAD der Gemeente *Groningen*, —

Gezien het Reglement op het Toezigt der Wegen in dit Gewest, d.d. 10den Julij 1854, goedgekeurd bij besluit van Zijne Majesteit den Koning, d.d. 2den Augustus 1854, no. 52, afgekondigd bij Notificatie van Gedeputeerde Staten, d.d. 10den Augustus 1854, no. 47;

Overwegende, dat volgens art. 30 de Schouwing over de daarbij bedoelde Wegen aan Burgemeester en Wethouders behoort; doch dat de Gemeenteraad in de waarneming der Schouwing bij plaatselijke Verordening onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten op eene andere wijze kan voorzien;

Overwegende, dat het in het belang der Gemeente moet worden geacht, dat daarin bij plaatselijke Verordening worde voorzien, —

Besluit, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten:

De **WETHOUDER** belast met de ZAKEN der FABRIJKAGE en de **AMBTENAREN** van het BUREAU van FABRIJKAGE, alsmede de Heer **D. H. BOS**, voormalig Stads Bouwmeester, zijn belast met de Schouwing der Wegen, volgens voornoemd Reglement.

De overtredingen zullen geconstateerd worden door minstens twee van de genoemde Ambtenaren en daarvan door hen PROCES-VERBAAL worden opgemaakt.

Gedaan te *Groningen* ter openbare Raadsvergadering van den 6den Junij 1857.

De Burgemeester: (*get.*) J. SLOT.
De Secretaris: (*get.*) HORA SICCAMA.

En dat deze Verordening door Heeren GEDEPUTEERDE STATEN is goedgekeurd bij resolutie van den 18den Junij 1857, no. 36.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 1sten Julij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Attestatiën de Vita.

De BURGEMEESTER van *Groningen* brengt door deze ter kennis van de BURGERLIJKE en KERKELIJKE GEPENSIONEERDEN, GEPENSIONEERDE MILITAIRE OFFICIEREN, ONDER-OFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, alsmede GEPENSIONEERDE WEDUWEN, dat tot het afgeven der **ATTESTATIËN DE VITA**, ter bekoming van PENSIOENEN, op den 30sten Junij 1857 verschenen, **voor al de bovengenoemden alleen** op **VRIJDAG den 3den Julij 1857**, van des voormiddags **9** tot des namiddags **1½** uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis Zitting zal worden gehouden.

GRONINGEN, 26 Junij 1857.

De Burgemeester: J. SLOT.

*** Naar aanleiding eener van de HOOGE REGERING ontvangen mededeeling, meent de KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIJKEN te *Groningen* de **REEDERS** of **GEZAGVOERDERS** van **Nederlandsche Schepen**, die zich naar de *Levant* begeven, te moeten wijzen op het belang, dat die Bodems behoorlijk van **WAPENTUIG** worden voorzien.

Herhaalde aanvallen, in die streken door Zeeroovers op Koopvaardijschepen gepleegd, maken dien voorzorgsmaatregel zeer wenschelijk, te meer, dewijl alleen de wetenschap, dat Vaartuigen gewapend zijn, de roovers doorgaans schijnt af te schrikken.

De Kamer van Koophandel en Fabrijken voornoemd:
C. M. NAP, *Voorzitter.*
B. D. H. TELLEGEN, *Secretaris.*

BUREAU VAN POLITIE.

Ter **herkenning** gedeponeerd de navolgende GEVONDENE GOEDEREN:

1) een nieuwe Zwart Lakensche **Pet.**
2) een Mudde **Haver** in een gemerkten **Zak.**
3) eene groote Zijden **Parapluie.**
4) een **Sleutelring**, waaraan zes Sleutels.
5) een klein Koperen **Knipje** met Koralen beursje, waarin eenig geld.

NIEUWSTIJDINGEN.

CHINA.

Tijdingen uit Canton van den 9den Mei melden, dat in den staat van zaken aldaar geen verandering is gekomen. Te Hong-Kong waren zeven kanonneerbooten aangekomen; na de komst van de nog verwachte versterking zouden de operatiën op nieuw beginnen.

Intusschen heerschte er in China zelf groot gebrek, wegens de schaarschte der voedingsmiddelen. Men vreesde ernstige nadeelen voor den handel van den kant der opstandelingen.

BRITSCH-INDIË.

De tijding uit Bombay van den 26sten Mei, reeds kort onder de telegrafische berigten in ons vorig nommer medegedeeld, is van onberekenbaar gewigt. Het Bengaalsche leger, 'twelk reeds langen tijd een geest van weerspannigheid tegen het Engelsche opperbestuur had aan den dag gelegd, is in openbaren opstand gekomen. Van Meerat uit heeft zich de muiterij op eene verontrustende wijze verder verbreid. Het 11de en het 12de regement inlandsche infanterie hebben zich daar met de ligte kavallerie tot een openbaren opstand vereenigd. Na eenig bloedvergieten werden zij door de Europesche troepen verstrooid. Zij vloden echter naar Delhi, waar zij door het 38ste, 54ste en 74 te regement inlandsche infanterie werden versterkt en bijna al de Europeanen vermoord hebben, zonder onderscheid van ouderdom of kunne. Zij plunderden voorts de bank en riepen den zoon van wijlen den Mogol die als Keizer had geregeerd, tot Koning uit. Ook Luknau, de hoofdstad van het rijk van Oude, is in handen der muiters gevallen. Te Ferozepore werd aan de buitensporigheden en gruwelen der muitelingen paal en perk gesteld. De regering was ijverig in de weêr, en in de omstreken van Delhi waren troepen zamengetrokken. Het is te hopen, dat de krachtige maatregelen door het Britsche bestuur genomen om den opstand te onderdrukken, een goed gevolg hebben. Maar de zaak neemt ontegenzeggelijk een gevaarlijk karakter aan.

(De Londensche *Observer* verzekert, dat de ongunstige tijdingen uit Indië overdreven zijn en zegt wijders, dat aanzienlijke bezendingen detachementen van het Britsche leger naar Indië op reis zijn. Die bezendingen zouden, naar wij meenen, niet zoo spoedig worden afgezonden, als de regering niet in werkelijkheid oordeelde dat er groot gevaar is voor het behoud van haar bestaan in Hindostan.)

MONTENEGRO.

Uit Cettinje, de hoofdstad van Montenegro, schrijft men, dat de Turksche partij, ten getale van 1000 man, het district Bratonozie heeft overvallen, doch door 600 Montenegrijnen is teruggeslagen, met een verlies van 3 dooden en 28 gekwetsten. De Montenegrijnen hadden 4 dooden en 8 gewonden. De vreemde consuls hebben de verdere vijandelijkheden belet.

De *Agram. Z.* schrijft, dat vorst *Daniëlo* een *coup d'état* gewaagd heeft. *Daniëlo* heeft zich namelijk met zijne geheele lijfwacht in het klooster Ostrog begeven en eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij alle directe belastingen verdubbeld worden. Deze maatregel maakte de bevolking hoogst ontevreden, dewijl zij zelfs buiten staat is, de enkelvoudige belasting te voldoen. Het is dus te verwachten, dat eerlang de berigten uit Montenegro ernstig zullen luiden.

ITALIË.

Den 20sten dezer is de verjaardag der troonsbestijging van *Pius IX* plegtig gevierd. De hoop dat deze feestdag tot eene amnestie aanleiding zou geven, is al wederom niet vervuld. Zij schijnt onder de *pia vota* te mogen worden gerangschikt.

— De Porte heeft onlangs zekeren heer *Spitzer*, een Duitschen geneesheer van de Israëlietische godsdienst, tot haren diplomatieken vertegenwoordiger bij het Napelsche hof aangesteld. het Napelsche gouvernement heeft in die benoeming van eenen Israëliet eene onbeleefdheid gezien, en zich daarover bij de Porte beklaagd.

Een ander voorbeeld van onverdraagzaamheid in het godsdienstige verwekt in Weenen vrij wat sensatie. Daar zou eene handelsschool op uitgebreide schaal worden opgerigt. De gelden waren reeds allen bijeen en de statuten ontworpen, maar bij het bespreken dier statuten is men op eene zwarigheid gestuit, die eene beslissing der regering zal uitlokken. Eerst luidde het voorstel, dat de school uitsluitend voor Katholijken zou dienen; doch daar dit wat al te bar was, zelfs in een staat als Oostenrijk, is het beperkt tot uitsluiting der Protestantsche en Israëlietische leeraren, zoodat b.v. de kundigste mathematicus in het geheele land geen leerstoel bij de inrigting zal kunnen innemen, omdat — let wel! in de verlichte 19de eeuw, de eeuw van verdraagzaamheid en beschaving! — omdat hij een Israëliet is.

— De Koning van Sardinië zal verscheidene zijner landen doorreizen, zoo als Savoye, Ligurie en de eilanden, alwaar voornamelijk op dit oogenblik groot misnoegen heerscht, zoowel wegens de hooge belastingen als wegens de algemeene verpligting tot werving, welke onlangs door de kamerbesluiten zijn vastgesteld. In het bijzonder heerscht in Savoye groote ontevredenheid tegen de wet op de werving. De bewoners van dit land zijn meestal arme lieden, die gewoonlijk in den vreemde gaan om iets te kunnen verdienen en sparen, maar die thans door de 40 dagen dienst, waartoe zij jaarlijks verpligt zijn, hierin zeer belemmerd worden.

DUITSCHLAND.

In den nacht van den 22sten op den 23sten dezer, tegen den ochtend, is door dr. *Klinkerfues* te Berlijn, eene nieuwe teleskopische komeet ontdekt in het sterrebeeld Perseus. Omstreeks kwart over middernacht kwam zij zich vertoonen. De komeet was in den teleskoop vrij helder, helderder en grooter dan de tweede komeet van dit jaar. De vorm is rondachtig, zonder merkbaren staart.

De komeet schijnt de zon te naderen, en zal derhalve aan helderheid toenemen, zoodat zij ongetwijfeld met het bloote oog zigtbaar zal worden, het wassende maanlicht zal evenwel in de volgende (deze) week verhinderen haar te zien. Den 2den Julij zal zij het sterrebeeld Perseus verlaten en wel op de plaats waar het aan de beide sterrebeelden de Wagenaar en Giraffe grenst en van daar zich in de nabijheid der grens van deze laatstgenoemde sterrebeelden bewegen.

(Ook te Parijs is die komeet ontdekt door de heeren *Le Verrier* en *Dien*. De positie zal elken nacht zorgvuldig worden waargenomen en zoodra een genoegzaam aantal waarnemingen zal zijn geschied, zal men den juisten loop der nieuwe komeet berekenen. Een Fransch dagblad zegt reeds, dat het de bekende komeet van 1556 is. Dit is niet zeer waarschijnlijk, en kan in allen gevalle op dit oogenblik nog niet met grond verzekerd worden.)

— Het treurig geval dat een aantal personen te Hamburg door een dollen hond gebeten, en sommigen hunner, niettegenstaande de toegebragte geneeskundige hulp, op eene verschrikkelijke wijs aan de watervrees gestorven zijn, heeft aanleiding gegeven tot eene verordening, dat alle honden van muilkorven moeten voorzien wezen.

— Den 20sten dezer heeft de eerste proefrid plaats gehad op den spoorweg van Laibach naar Triest, waardoor voor het handelsverkeer tusschen de Oostzee en de Adriatische zee de lang gewenschte directe verbinding is daargesteld.

ZWEDEN.

Den 19den dezer hebben de hertog van Ostgothland (prins *Oscar* van Zweden) en zijne jeugdige gemalin hunnen plegtigen intogt te Stokholm gehouden. De kroonprins en de kroonprinses, benevens de hertog van Dalacarlië en gevolg waren naar Landsort vertrokken, om het jeugdig paar te begroeten.

Bij de aankomst in de hoofdstad bestegen de hertog en de hertogin onder een regen van bloemen en het luid gejuich der troepen en bevolking het koninklijk rijtuig. In het koninklijk slot werden zij door den Koning, de Koningin en de overige leden der vorstelijke familie op de hartelijkste wijze ontvangen. Eenige uren later betrokken zij hun eigen paleis op het Gustaaf-Adolfs-plein.

Koning *Oscar* heeft den 24sten Stokholm verlaten om de zeebaden te Seroë te gaan gebruiken. Zijne ongesteldheid schijnt volgens de laatste berigten weder meer onrustbarend te zijn geworden. Gedurende zijne afwezigheid is het bewind der rijkszaken aan een raad van regentschap opgedragen, uit den kroonprins, als voorzitter, en vier ministers samengesteld.

GROOT-BRITTANJE.

De Koningin heeft, gelijk reeds is medegedeeld, aan prins *Albert* den titel van prins gemaal, voor den duur van hun beider gezamenlijk leven opgedragen. De *Times* laat zich hierover aldus uit: »Niemand kan het misbillijken dat den gemaal der Koningin, na eene echtverbintenis van zeventien jaren, eene zoodanige onderscheiding verleend wordt. Door den titel wordt prins *Albert* wettiglijk een lid der koninklijke familie van Engeland, hetwelk hij feitelijk reeds was. *Filips* van Spanje was titulair Koning vnn Engeland, maar de gemaal der tegenwoordige Koningin is niets meer dan wat hij vóór zijn huwelijk was, een prins uit het huis Saksen Coburg Gotha. Zelfs heeft hij geen Engelsch pairschap verkregen. Ofschoon genaturaliseerd onderdaan der Britsche Kroon, heeft prins *Albert* niets anders dan zijnen Duitschen titel gevoerd. Ofschoon onder ons met den naam van koninklijke hoogheid begroet en van de bevriende hoven koninklijke eerbewijzingen ontvangende, heeft prins *Albert* naar zijne geboorte alleen regt op den titel van doorluchtige hoogheid, en moet aan talrijke leden van koninklijke familiën op het vasteland den voorrang afstaan, wier stand betrekkelijk minder is. H. M. heeft derhalve de palen der gematigdheid niet overschreden, door, na eene twintigjarige regering, haren gemaal eenen titel op te dragen die, ofschoon hij hem geenerlei binnenlandsch gezag verschaft, hem buitenlands eene verhevene en bepaalde stelling verzekert. Voortaan zal hij de buitenlandsche koninklijke familiën met den rang van een Engelschen prins van den hoogsten rang naderen."

— Vrijdag heeft de Koningin in Hydepark het Victoriakruis uitgedeeld aan 60 dapperen die zich in den Krimoorlog hebben onderscheiden. Reeds te zeven uur was elk plekje van waar men iets van de plegtigheid zien kon bezet. Te 9 uur verschenen de troepen en namen de soldaten die het kruis ontvangen moesten, in de onmiddellijke nabijheid van het koninklijke paviljoen plaats. Een uur later kwam de Koningin met de leden der koninklijke familie en een talrijk gevolg, en werd met luid gejuich ontvangen. Zij bleef gedurende de geheele plegtigheid te paard zitten en stelde zelf den soldaten het eereteeken ter hand, waarna de troepen voor H. M. defileerden. 8000 man waren bij deze gelegenheid onder de wapenen gekomen.

— Zaturdag heeft de gemeenteraad van Londen in eene buitengewone vergadering besloten, prins *Frederik Willem* van Pruissen het eereburgerschap aan te bieden.

— De mannen die te Londen vergaderd waren om te beraadslagen over middelen tot uitbreiding van het onderwijs onder de arbeidende volksklasse in Engeland, hebben eenstemmig besloten te verklaren, dat het meerendeel van de kinderen der arbeidende volksklasse in Engeland te vroeg de school verlaat, om het volle nut van het onderwijs te kunnen hebben; dat het (daargelaten hetgeen de wetgever zou kunnen doen) noodig was, zedelijken en godsdienstigen invloed bij ouders en kinderen aan te wenden om dat euvel tegen te gaan; dat te dien einde hier en daar met vrucht het middel van prijzen en loffelijke getuigschriften te werk gesteld is.

FRANKRIJK.

De loop der verkiezingen in de hoofdstad heeft zeer de opmerkzaamheid van den Keizer getrokken. Na het vernemen van den uitslag moet hij gezegd hebben: » Ik heb veel voor den arbeidenden stand van Parijs gedaan en men beweerde, dat die mij zeer toegenegen was, maar zie hoe hij stemt!"

De Keizer is naar Plombières vertrokken, waar hij eene maand of hoogstens 40 dagen zal blijven, alsdan naar Parijs terugkeeren en met de Keizerin zich naar Engeland begeven zal. Na zijne wederkomst begeeft de Keizer zich naar het kamp van Châlons-sur-Marne, de Keizerin met den kroonprins naar Biaritz, vanwaar de Keizer hen in het laatst der maand September zou afhalen.

De tooneelspelers van het Palais Royal zijn den Keizer naar Plombières nagereisd, om daar eenige voorstellingen te geven.

— Men sprak sedert eenige dagen te Parijs er van, dat drie Italianen in hechtenis waren genomen, en bragt deze gebeurtenis in verband met het gerucht van een aanslag op het leven des Keizers. Thans verzekert men, dat werkelijk iets van dien aard bestaat en dat dit ernstiger moet zijn dan men aanvankelijk dacht; ook zou het komplot buiten 's lands, bijzonder in Italië, vertakkingen hebben.

— De heer *de Montalembert*, die door den invloed des gouvernements zijne plaats in het Wetgevend Ligchaam verloren heeft, is door de Fransche akademie tot directeur gekozen. — Men ziet hierin een nieuw blijk van de ingenomenheid der geleerde staatsligchamen tegen de thans in Frankrijk bestaande orde van zaken.

— Vrijdag heeft de bank van Frankrijk haar disconto van 6 op 5½ pCt. verminderd. Deze vermindering is ter beurze niet welkom geweest en de effecten zijn gedaald, in plaats van te stijgen.

— Uit het departement der Beide Sèvres wordt van den 22sten geschreven: Ll. Vrijdag is een onweder boven onderscheidene punten van ons departement losgebarsten, dat de grootste verwoesting heeft aangerigt. Eene hoos, met hagel vergezeld, vormde zich te Mougon, ontwortelde de zwaarste boomen en breidde zich uit over de gemeente Fressines, welke zij geheel verwoest heeft. Te Grêche heeft de storm het dak van het goederen-station medegevoerd en de hagel heeft zijne sporen op de muren nagelaten, die er uitzagen als of zij met kogels beschoten waren.

Te Auge zijn de uitwerkselen van het onweder vreeselijk

geweest; het dorp is als onder den hagel verpletterd, de dakpannen en glasruiten zijn verbrijzeld; daarna heeft de storm de gemeenten Mazières, Vervyes doorgeloopen en allerwege den oogst geheel vernield. Op de velden tusschen Fressines en Absi is alles verwoest, geen korenaar is staande, geen grashalm ongedeerd gebleven. Hagelsteenen, zoo groot als een duivenei, hebben het graan, het hooi, het koolzaad gebroken en zoo fijn gemalen als of zij uit den snijmolen kwamen. Die vreeselijke magt van vernieling heeft zelfs de boomen en heggen van hun gebladerte beroofd. — Allerwege levert het veld het treurigst gezigt op; er zijn landbouwers die hunnen ganschen oogst verloren hebben en totaal geruïneerd zijn. Er heeft onmiddellijk eene verhooging in den prijs der granen plaats gehad.

Van elders blijven de berigten van den oogst zeer gunstig luiden.

— Het *Journal des Débats* wijdt een artikel aan de aangelegenheden van Algerie. Het blad verheft zich daarbij met klem tegen het stelsel van vernieling dat de Franschen daar uitoefenen. Het betreurt dat verbranden van dorpen, dat verwoesten der te veld staande producten en der geoogste levensmiddelen en dat omhakken van alle vrucht- en olijfboomen. Het is waar dat de Kabylen tot dus ver doof bleven voor overreding en zij gewoon zijn slechts voor geweld te bukken, maar het blad hoopt toch dat het voortaan mogelijk zal zijn met iets meer langmoedigheid te werk te gaan.

BELGIË.

De aartshertog *Ferdinand Maximiliaan* van Oostenrijk is Zaturdag te Brussel aangekomen en onmiddellijk naar het koninklijk hof te Laeken vertrokken. Hij zal spoedig weder naar Weenen terugkeeren en eerst weder in België komen op het voor zijn huwelijk met de prinses *Charlotte* bepaalde tijdstip.

— Bij eene circulaire van den minister van buitenlandsche zaken zijn alle Belgische consuls aangeschreven, zich in hunne functiën ten strengste van alle politieke bemoeijingen te onthouden en steeds indachtig te zijn, dat België een neutrale staat en de aard hunner betrekking een zuiver commerciële is. Deze maatregel is door het voorgevallene met den heer *Blondell* in de Donau vorstendommen en de daarmede zamenhangende omstandigheden in het leven geroepen.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 29sten Junij.

In de zitting van heden is ingekomen een wetsontwerp tot herziening der gemeentewet (betreffende de regeling der plaatselijke belastingen).

De beraadslagingen over het wetsontwerp tot regeling van het lager onderwijs zijn heden aangevangen. Men voorziet eene langdurige discussie.

De heer *Blaupot ten Cate* heeft de volgende 6 amendementen op het wetsontwerp op het lager onderwijs voorgesteld: 1) in de 2de alinea van art. 16 te lezen: » worden een, meer of alle vakken", in plaats van: » worden een of eenige der vakken." 2) Na de 3de alinea van art. 19 als 4de alinea op te nemen: » Boven de vaste jaarwedde wordt hem een veranderlijk inkomen uit de schoolgelden toegekend, naar evenredigheid van het getal der schoolgaande kinderen." Vervolgens de voorlaatste alinea aldus aan te vangen: » De vaste jaarwedde, het veranderlijk inkomen en de toelagen worden", enz. 3). In de 3de alinea van art. 22 achter de woorden: » worden gesteld" te laten volgen: » door den gemeenteraad, nadat deze den onderwijzer, die zich aan het hoofd der school bevindt, alsmede den districts-schoolopziener, daarover heeft gehoord." 4) De 4de alinea van art. 22 te laten wegvallen. 5) Aan het einde van art. 42 bij te voegen: » verbonden met proeven van geschiktheid tot het geven van onderwijs." 6) De 1ste en 2de alinea van art. 52 te doen vervangen door de woorden: » De leden der plaatselijke schoolcommissie worden benoemd door den gemeenteraad, terwijl in gemeenten, beneden de 3000 zielen, de burgemeester en wethouders steeds tot die commissie behooren."

De heer *Nolthenius* heeft voorgesteld bij art. 4 het volgende te voegen: » Geene kinderen worden bij lager openbaar schoolonderwijs toegelaten, dan na inlevering van een bewijs, dat zij behoorlijk gevaccineerd zijn, of van eene verklaring, dat zij de natuurlijke kinderziekte gehad hebben."

Bij de Tweede Kamer der Staten Generaal is ingekomen een *wetsontwerp op het regt van successie en van overgang.* Na te hebben uiteengezet, dat herziening in dezen noodig was, zegt de Regering in de memorie van toelichting, dat zij daartoe te meer reden vond, nu bij haar het voornemen bestaat, de personele belasting te verminderen en op de grondbelasting der gebouwde eigendommen geene opcenten meer voor het rijk te heffen; ten einde daardoor voor de gemeenten ruimere bronnen van inkomsten te openen, waardoor dus, tegenover de vermindering van sommige belastingen, de noodzakelijkheid ontstaat om andere te verbeteren in dien zin, dat de schatkist grooteren steun daarin vinde dan tot hiertoe het geval was; waartoe het regt van successie in de eerste plaats in aanmerking komen kan.

Elke belasting heeft ontegenzeggelijk hare onaangename zijde. Van alle belastingen is intusschen het regt van successie eene der dragelijkste; het wordt betaald van hetgeen men nog niet gewoon is onder zijne inkomsten te rekenen, en kan grootendeels als eene tijdelijke winstderving worden aangemerkt; het tijdstip der betaling is gunstig, de heffing weinig kostbaar, de evenredigheid voor allen dezelfde; het brengt de ingezetenen niet regelmatig op vast wederkeerende tijdstippen, maar hoogst zeldzaam, met den fiscus in aanraking. Niemand van het thans levende geslacht zal die uit de kapitalen of inkomsten die het thans bezit behoeven te betalen, en wanneer de beschikking over zijn goed, ook na den dood, een der voorregten is welke de maatschappelijke instellingen toekennen, is het niet onbillijk dat aan het voorregt, hetwelk de burgerlijke wet waarborgt, een last ten algemeenen nutte verbonden zij.

Al deze overwegingen hebben geleid tot het aanbieden van dit ontwerp eener nieuwe wet op het regt van successie en van overgang, waarbij evenwel de wet van den 27sten December 1817 ten grondslag is genomen.

De meeste belangrijke wijzigingen, welke het ontwerp in de bestaande wetgeving op het regt van successie zou aanbrengen, bestaan in het onderwerpen der executeurs aan dezelfde verpligtingen, welke de wet aan de erfgenamen oplegt; juister omschrijving der te doene aangiften; gelijkstelling van making van vruchten en inkomsten, regt van gebruik en bewoning enz. met vruchtgebruik; verlenging van den termijn van aangifte; wegneming der 5 per cent verhooging op de buitenlandsche effecten; verhooging van het tarief ook in verband met de afschaffing der opcenten op het regt van successie en van overgang; regeling van de waarde van het vruchtgebruik tot berekening van het aandeel bij versterf; juister omschrijving der aan te geven baten; beteren waarborg tegen het opgeven van fictive schulden; verandering der bepaling omtrent de beëediging van aangiften; eindelijk vollediger bepalingen wat betreft de verjaring.

De regten, die volgens het ontwerp zullen geheven worden, zijn tusschen echtgenooten 6 pCt. (thans $5\frac{1}{2}$ pCt.); in de regte opgaande linie bij erfenis door ouders of grootouders bij versterf 3 pCt. (thans niets); voor het meerdere dan het aandeel bij versterf 6 pCt. (thans niets); tusschen broeders en zusters bij versterf 6 pCt. (thans $5\frac{1}{2}$); voor 't meerdere dan het aandeel bij versterf 14 pCt. (thans $13\frac{8}{10}$); door neven en nichten, naneven en nanichten, en ooms en moeijen en oudooms en oudmoeijen, bij versterf 9 pCt. (thans $8\frac{28}{100}$) en bij meerder 14 pCt. (thans $13\frac{8}{10}$), voor verdere verwante of niet verwante personen 14 pCt. (thans $13\frac{8}{10}$).

De Regering heeft in de afgaande regte lijn geene regten willen voorstellen, omdat die algemeen zouden worden afgekeurd. Het verlies van vader of moeder is meestal reeds te zwaar, om het nog te verergeren door eene nieuwe belasting; in de opgaande lijn vond de Regering geen bezwaar; ze stelt die verhouding op gelijke lijn als bij broeders en zusters; als men nagaat, dat in Engeland, Frankrijk, België en Sardinië ook in de nederdalende regte lijn regt wordt geheven, schijnt het nieuwe regt in de opgaande billijk; het is trouwens een oud Hollandsch regt.

De Regering meent dat de nieuwe wet eene vermeerdering geven zal van *f* 360,000, edoch na aftrek der 50 pCt. voor buitenlandsche effecten, slechts *f* 125,000. De Regering wenscht echter 15 opcenten te heffen, waardoor de geheele winst voor de schatkist *f* 695,000 zou worden. De Regering stelt hier nog opcenten voor, om die van lieverlede te kunnen verminderen en dus tot de vaste regten door 't ontwerp gesteld te komen, als de schatkist de 15 opcenten niet meer zal behoeven.

Door den minister van binnenl. zaken is aan de Tweede Kamer toegezonden een uitvoerig verslag *over de verrigtingen aangaande het armbestuur over* 1855. De minister geeft dadelijk te kennen, dat de Regering zich gehaast heeft dit verslag naar den wensch der kamer vroeger dan gewoonlijk in te dienen, ofschoon het niet mogelijk schijnt, dat zoo spoedig te doen, als de Regering zelve zou wenschen.

Tot gereede uitvoering der wet heeft de minister de medewerking ingeroepen der departementen van de onderscheiden eeredienasten, en zijn dien ten gevolge door de synodes der Herv. kerk en der Ev. Luth. kerk, door de commissie voor de Rem. Broederschap, en door den aartsbisschop *Zwijsen* en de bisschoppen aanschrijvingen en reglementen uitgevaardigd, die de Regering in de bijlagen mededeelt.

Opmerkende, dat 'tgeen de Regering in dit verslag mededeelt, hoofdzakelijk nog de eerste werking der wet en dus het tijdperk van overgang betreft, voegt de minister daar o. a. nog bij, dat, hoe wenschelijk het ook zij, dat het doel van den wetgever, ontwikkeling der kerkelijke en beperking der burgerlijke armenverzorging, zooveel en zoodra mogelijk bereikt worde, het echter uit de beraadslagingen, aan het tot stand brengen der wet voorafgegaan, genoegzaam overtuigend blijkt, dat de wetgever die bereiking geenszins plotseling, maar slechts door den tijd verwacht en mogelijk geacht heeft. Deze opmerking is van veel gewigt, omdat het der Regering meermalen is voorgekomen, dat sommigen uit de omstandigheid, dat het doel niet reeds dadelijk is bereikt, aanleiding nemen om te onderstellen, dat het in meerdere of mindere mate reeds als gemist zou moeten worden beschouwd; eene gevolgtrekking, over welker juistheid eerst met grond zal kunnen worden geoordeeld, wanneer de wet gedurende een veel ruimer tijdvak en wel zoolang zal hebben gewerkt, dat die werking zal kunnen gezegd worden zekere vastheid te hebben verkregen.

Daarentegen bleek het der Regering in andere gevallen, dat onderscheiden burgerlijke besturen nog niet genoegzaam doordrongen zijn van het besef, dat het denkbeeld, door vele kerkelijke besturen aangekleefd, alsof de strekking der wet zou medebrengen, dat de ondersteuning der armen, die de kerkelijke besturen goedvinden los te laten, door de burgerlijke besturen zou moeten worden overgenomen, een dwaalbegrip is. De Regering maakt van elke gepaste gelegenheid gebruik, om dit te bestrijden en er op te wijzen, dat het 21ste art. der wet voor de burgerlijke besturen wel een verbod inhoudt, om armen anders dan in het daar omschreven geval te ondersteunen, maar volstrekt geen gebod om dit in eenig geval te doen.

Op dien grond heeft zij ook reeds meermalen hare goedkeuring onthouden aan besluiten van gemeenteraden, om verhoogde belastingen te heffen ter voorziening in behoeften, waarvan de opgegeven oorzaken bleken uit de werking van dat dwaalbegrip te ontspruiten. De Regering zal zich blijven beijveren in dien geest te handelen en het denkbeeld meer en meer te vestigen, dat het niet in de roeping van den staat ligt, om eigenlijk gezegde weldadigheid uit te oefenen, en dat dus de burgerlijke besturen zich met de ondersteuning der armen, aan welke de kerkelijke armbesturen zich onttrekken met het doel, om die op de burgerlijke armenverzorging over te brengen, niet verder of anders behooren in te laten, dan uitsluitend uit het oogpunt der handhaving eener goede politie volstrekt onvermijdelijk is. Het spreekt van zelf, dat ondersteuning uit dat oogpunt veelal zal blijven verre beneden hetgeen eene armenverzorging als werk van liefde en weldadigheid wenschelijk kan doen achten. Daarom is het mogelijk, dat, indien de burgerlijke besturen algemeen, wel zonder overdrijving maar toch met vastheid, in dien geest te werk gaan, het lot der armen meer algemeene deelneming bij de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid zal opwekken, en dat dus de armenverzorging van deze daardoor na verloop van eenigen tijd weder meer ontwikkeling zal erlangen, ook doordat zij daarin een krachtigen spoorslag zullen vinden, om de bijzondere liefdadigheid der ingezetenen op te wekken ter stijving harer middelen, welker beperktheid in de medegedeelde berigten in de provinciën, waar de meeste bezwaren worden gevoeld, in het algemeen als eene voorname of mede-oorzaak wordt aangevoerd van de strekking van vele kerkelijke armbesturen om hunne armenverzorging te beperken.

's GRAVENHAGE, 29 Junij.

Bij kon. besluit van den 24sten dezer zijn de buitengewone hoogleeraren aan de hoogeschool te Leiden *A. E. Simon Thomas, H. Halbertsma* en *R. P. A. Dozy*, en aan de hoogeschool te Utrecht *L. C. van Goudoever* en *C. H. D. Buijs Ballot*, bevorderd tot gewone hoogleeraren.

— Bij kon. besluit van den 25sten dezer is aan mr. *P. J. A. M. van der Does de Willebois* eervol ontslag verleend als lid der commissie van administratie over het burgerlijk en militair huis van verzekering te 's Hertogenbosch; en is voorts in zijne plaats benoemd mr. *J. C. F.* baron *d'Aulnis de Bourouill*, procureur-generaal bij het prov. geregtshof in Noordbrabant.

— Z. M. heeft, bij besluit van den 20sten dezer, de premiën voor bekeuringen, welke het in beslag nemen of uitleveren van jagt of vischtuig ten gevolge hebben gehad, naar luid der jongste wet, bepaald als volgt: 1) Wanneer de bekeuring heeft plaats gehad zonder verzwarende omstandigheden, bij dag, d. i. minder dan een uur voor zonsopgang en minder dan een uur na zonsondergang, op *f* 3, bij overtreding van de bepalingen op de visscherij, en *f* 5 bij overtreding betreffende de jagt; 2) bij bekeuringen zonder verzwarende omstandigheden, bij nacht, op *f* 6 bij overtreding betreffende de visscherij, en *f* 8 bij overtreding betreffende de jagt; — 3) op *f* 10, wanneer de overtreding plaats heeft, bij dag of bij nacht, met verzwarende omstandigheden, als tegenstand, feitelijkheid, enz.; 4) op *f* 15 bij bekeuring wegens het aanwenden of in 't veld bij zich hebben van tirassen.

— De minister van financiën heeft de ontvangers der directe belastingen door tusschenkomst der directeurs aangeschreven, om met den meesten spoed over te gaan tot het opmaken en inzenden van onderscheidene statistieke staten van het bedrag der ontvangsten, volgens de verschillende grondslagen der thans bestaande wet op de personele belasting, en het vermoedelijk bedrag volgens het aan de Tweede Kamer der Staten Generaal ingediende ontwerp van wet op de personele belasting.

AMSTERDAM, 29 Junij.

De afdeeling natuurkunde der akademie van wetenschappen hield Zaturdag hare gewone maandelijksche vergadering.

De heer *Miquel* heeft bij missive te kennen gegeven, dat hij, ten gevolge van het gebeurde tusschen den minister van binnenl. zaken en de geologische commissie, zich gedrongen gevoelde voor zijn lidmaatschap en voor het voorzitterschap der afdeeling te bedanken. Gelijken brief had z.h.g. aan den minister gezonden.

Het voorstel van den heer *Vrolik*, om den heer *Miquel* het leedwezen der akademie over dit besluit te betuigen en den brief voor notificatie aan te nemen, is met 16 tegen 4 stemmen aangenomen.

De heer *Conrad* heeft aan de akademie water en slib uit den Nijl ten geschenke aangeboden; het werd gesteld in handen der commissie, welke het water der Doode zee zal onderzoeken.

De heer *v. d. Boon Mesch* bragt, ook namens den heer *Miquel*, rapport uit over de geschiktste materialen tot vervaardiging van papier, welke door den minister van koloniën aan de akademie toegezonden zijn. Daarna is een concept-antwoord aan den minister voorgesteld. Dit concept bevat een overzigt van al de proeven, tot dusver genomen door de heeren *Fromberg, van Tollingen* en anderen, ten einde papier te vervaardigen uit verschillende vezelsoorten uit de overzeesche bezittingen. De rapporteurs uiten den wensch, dat men in de koloniën op het betreden pad voortga tot het doen van nasporingen naar vezelplanten, tot papierfabricatie geschikt. Aan den minister wordt voorgesteld, de bij zijn brief genoemde monsters van Javaansche planten in eene papierfabrijk hier te lande te doen beproeven, en z. exc. verzoekt, de nog te verwachten monsters mede aan de met die taak belaste commissie ter beproeving te onderwerpen. Het concept-antwoord is bij acclamatie aangenomen.

Na eenige verdere mededeelingen is de vergadering gescheiden.

BREDA, 27 Junij.

Gisteren geraakten twee vurige paarden, doch die anders als zeer mak bekend zijn, voor eene vigilante gespannen, in de nabijheid van den spoorweg, even buiten deze stad, door het breken der leidsels, aan het hollen. Alle pogingen van verscheidene deskundigen, daar aanwezig, om de fiere dieren tot staan te krijgen, waren te vergeefs; en hoogst waarschijnlijk zoude het rijtuig, waarin, behalve eene moeder met een zuigeling van slechts 7 weken, nog eene dame gezeten waren, door den toomeloozen galop in het water gestort zijn, ware niet tot verbazing der toeschouwers een twintigjarig jongeling, *Joseph Smits*, conducteur der omnibusdienst bij den heer *van Alphen*, in het hotel *de Kroon* alhier, van de omnibus op de trede der vigilante gesprongen, en zoo, tusschen de paarden langs den boom voortkruipende, de verbrokene leidsels meester geworden, waardoor het hem, zeker niet zonder de leiding der Voorzienigheid, mogt gelukken, de nog steeds hollende paarden in hunne vaart te stuiten, en alzoo verscheidene menschenlevens van een waarschijnlijken dood te redden.

UTRECHT, 27 Junij.

Nadat nu ongeveer twee jaren geleden een aantal leden van het studentencorps zich afgescheiden en een zelfstandig ligchaam gevormd hadden, werd door het studentencorps het zoogenaamde groenwezen, voorloopig buiten werking gesteld. Die maatregel schijnt echter weinig aan de verwachting voldaan te hebben; althans nu laatstelijk is weder besloten tot de invoering van een novitiaat, hetwelk men op zoodanigen voet heeft getracht in te rigten, dat de misbruiken van het oude groenwezen zouden verdwijnen, zonder dat nogtans de gunstige zijde, welke het volgens eenigen heeft, ontbreken zou. Overigens is de akademie zelve, niettegenstaande de verdeeldheid tusschen de akademieburgers, in het afgeloopen studiejaar weder zeer in bloei toegenomen; die verdeeldheid moet dan ook meer in den vorm dan in het wezen der zaak te vinden zijn.

ARNHEM, 27 Junij.

Onder de gemeente Elst, in Gelderland, heeft eenige dagen geleden een arbeider, die aan het graven van een sloot bezig was, de onvoorzigtigheid gehad, zijn werk blootshoofd te verrigten, ten gevolge waarvan hij door een zonnesteek op het hoofd is getroffen; en daardoor bedwelmd voorover in den modder gevallen en gestikt is. Moge dit voorbeeld anderen tot waarschuwing strekken, om zich bij dit warme weder voor gelijke onvoorzigtigheid te wachten.

— Uit Harderwijk wordt geschreven, dat er wederom dringende behoefte is aan manschappen voor onze West. Ind. Koloniën, zoo zelfs, dat een verhoogd handgeld van *f* 20 is toegezegd aan hen die reeds voor de Oost.-Ind. dienst genomen hebben en voor het leger in West-Indiën overteekenen.

LEEUWARDEN, 29 Junij.

Sedert eenige dagen bevindt zich alhier de heer *S. Verheijen*, inspecteur van de Vétérinaire dienst in België en hoogleeraar aan de veeartsenijschool te Brussel, ten einde op last van zijn gouvernement de waarde der inenting en den gang der longziekte onder het rundvee in Friesland te onderzoeken en daarvan rapport te doen.

De longziekte blijft nog altijd voortwoeden in deze provincie, ofschoon dan ook de gevallen in den laatsten tijd eenigzins schijnen verminderd te zijn. In de vorige week zijn 50 runderen aan die geduchte ziekte gestorven, terwijl 28 door de ziekte aangetaste runderen voor rekening der eigenaars zijn afgemaakt. Het totaal der gevallen sedert den 1sten Januarij dezes jaars bedraagt reeds 5566.

ASSEN, 30 Junij.

Zaturdag j.l. had, volgens de *Dr. Ct.*, te Beilen eene bijeenkomst plaats van burgemeesters en leden van raden van gemeenten in Drenthe, ten einde te bevorderen, dat de gronden, waarover een spoorweg zou kunnen komen, die misschien eerlang zal worden aangelegd en waarschijnlijkst van Meppel over Heerenveen naar Leeuwarden, met bijna geheele afsnijding van Drenthe, of van eerstgemelde plaats langs Koekange, Ruinen, Beilen en Assen naar Groningen, enz., zal gelegd worden, gratis worden afgestaan.

Algemeen was het gevoelen, dat Drenthe verpligt is deze zaak zooveel mogelijk te bevorderen, en dat dus ieder, die het met Drenthe wel meent, dezen gratis-afstand moet bevorderen. Er is afgesproken om in de gemeenten bij de grondeigenaren en markgenooten de zaak te bevorderen en dan nader op den 11den Julij te Beilen eene bijeenkomst te houden.

GRONINGEN, 30 Junij.

Bij besluit van den 24sten dezer is door den minister van financiën de heer J. DE BOER, EZN., alhier benoemd tot gekwalificeerde collecteur der staatsloterij en zulks om de collecte onder de firma E. DE BOER EN ZONEN te blijven waarnemen.

— Heden werd aan de Hoogeschool alhier bevorderd tot Doctor in de Geneeskunde, de heer P. H. ASMAN, van Leeuwarden, na het verdedigen van eene *Physiologisch-Praktische Beschouwing van het Wezen der Koorts en het daarin te houden diëet.*

— Naar wij vernemen is de gearresteerde dienstmeid, waarvan in ons vorig nommer is melding gemaakt, ter zake van den diefstal daarin mede vermeld, Zaturdag avond in het burgerlijk en militair huis van verzekering alhier gebragt. Bedoelde dienstmeid, BOUWINA LUKAS KLAMER, is dezelfde welke in 1851 bij arrest van het prov. geregtshof wegens diefstal in dienstbaarheid tot eene correctionele gevangenisstraf van zes maanden is veroordeeld en in 1854 door de regtbank alhier wegens een diergelijk feit tot cellulaire gevangenis voor den tijd van een jaar.

Bij het ondergaan van hare laatste straf is deze beklaagde menigmaal bezocht door iemand, die daartoe verlof had bekomen, en met het doel om door toespraak en vermaning deze jeugdige beklaagde, welke toen ter tijd den ouderdom van 21 jaren had bereikt, wederom teregt te brengen, haar hare verkeerde handelingen en de gevolgen daarvan onder het oog te brengen, hetwelk ook aanvankelijk eenigen indruk scheen te weeg te brengen, welke indruk bij het verlaten der gevangenis scheen gebleven te zijn, daar zij bij dat verlaten hare bezoekster op eene aandoenlijke wijze bedankte voor de goede lessen en bemoedigende toespraken haar in hare eenzame cel toegebragt. Thans schijnen die goede indrukselen weder te zijn vervlogen. Zucht tot opschik, om meer te schijnen dan zij werkelijk was, (eene zucht, met welke tegenwoordig zoo velen zijn behebt), is vermoedelijk oorzaak van het door haar herhaald vergrijp, ten gevolge waarvan zij nu dan wederom tot haren vroegeren kerker is teruggekeerd.

— Gisteren zijn de miliciens van de ligting 1855, welke gedurende 15 maanden in den wapenhandel zijn geoefend, met onbepaald verlof naar hunne landstreken teruggekeerd.

— Gisteren is alhier door den turfschipper R. J. NIEZEN de eerste nieuwe greenmank turf van dit jaar aangevoerd, afkomstig uit het veen van H. OVEN, in de markt van Bonnen, gemeente Gieten.

— Zaturdag morgen zijn in het huis van arrest te *Winschoten*, onder behoorlijk geleide, overgebragt D. S., G. E., F. M. en D. IJ, allen wonende te B., de twee eerstgenoemden als verdacht van zich te hebben schuldig gemaakt aan vergiftiging, ter zake waarvan tegen hen door de arrondissementsregtbank te Winschoten regtsingang met bevel tot gevangenneming is verleend, en de twee laatstgenoemden ter zake zij verdacht worden gehouden van zich te hebben schuldig gemaakt aan brandstichting in het naburig koningrijk Hannover, en ter zake waarvan door den Untersuchungsrichter te Aurich een Halftbefehl tegen hen is uitgevaardigd.

— Op Zaturdag den 27sten dezer heeft te *Onderdendam* de vroeger aangekondigde harddraverij plaats gehad, waarbij tot prijs eene zware zilveren theepot en tot premie een dito tabakskomfoor was uitgeloofd. — Begunstigd door schoon zomerweder, was de belangstelling in dit van ouds beroemde volksfeest nu weer ten duidelijkste merkbaar, zoowel door de groote menigte toeschouwers die van alle kanten waren te zamengekomen, als door het uitmuntende 11tal der beroemde harddravers uit deze en de provincie Friesland afkomstig. — De prijs werd behaald door het zwartbles merriepaard, toebehoorende aan den heer P. HERINGA CATS, te Leeuwarden, bereden door den pikeur P. J. DE BOER, en de premie door den zwart langstaart ruin *de Paauw*, van den heer H. ESKES, te Kollum, bereden door den pikeur HARM LUURTS.

Hoewel in het laatst der rijding een groot ongeluk had kunnen plaats hebben, doordien een der voornaamste loopers in zijne volle vaart kwam te vallen, waardoor de pikeur over het paard heen viel, zoo mogt men zich echter verheugen dat geen van beiden eenig letsel van belang heeft bekomen en

hoewel dit toeval eenig oponthoud heeft veroorzaakt, is de rijding verder geregeld afgeloopen, waarvoor de directie bij dezen openlijk dank wordt toegebragt.

Na den afloop der rijding begaf zich het publiek dorpwaarts en vulde al spoedig de plaatsen, zoowel die door de onderscheidene logementhouders in de opene lucht waren daargesteld, als die, welke in de ruime en welingerigte zalen aanwezig waren. De verdere avond is in gepaste feestvreugde doorgebragt en in goede orde afgeloopen.

— Den 27sten dezer had te *Plankensloot*, gemeente Zuidlaren, een treurig ongeluk plaats. H. Noorda, bezig zijnde met hooi te laden, had het ongeluk, door het scheef gaan van den wagen er af te vallen, met dat ongelukkig gevolg, dat hij in den avond van dienzelfden dag aan de gevolgen van dien val is overleden. Hij is sedert vele jaren een ijverig en getrouw arbeider bij den heer B. van Bon, te Plankensloot, geweest, die dan ook zijnen dood betreurt, even als zijne nagelatene weduwe en twee kinderen, die nog te jong zijn om het verlies van eenen zorgdragenden vader regt te kunnen beseffen.

In ons vorig nommer hebben wij, naar aanleiding van een berigt in de *Rott. Ct.*, de aandacht der gascommissie alhier gevestigd op eene te Parijs gedane uitvinding, volgens welke ruim 50 procent op het gasverbruik zou worden bespaard, en zulks gepaard met het genot van nog helderder licht dan het gewone gaslicht. Die mededeeling noopte de directie der gasfabrijk alhier ons uit te noodigen tot het bijwonen van eene proef, waarbij dezelfde uitkomst werd verkregen als elders was opgegeven. Wij hebben er ons dan ook door eigene aanschouwing van overtuigd, dat men hier niet onbekend was met het middel om het lichtvermogen van het gas aanzienlijk te versterken. Door aanwending van zekeren toestel, kon met dezelfde hoeveelheid gas, volgens aanwijzing van den daar geplaatsten lichtmeter, het lichtvermogen tot negenmaal worden versterkt, en, met aanwending van genoemden toestel wees een brander, die slechts 80 palm gas per uur consumeerde, een aanzienlijk sterker lichtvermogen aan dan een met gewoon gas, wiens consumtie pl. m. 200 palm per uur bedroeg. Is men hier dan ook bekend met het beginsel, hetwelk men elders in toepassing schijnt te willen brengen, zoo valt van den anderen kant niet te ontkennen, dat men hier nog op vele moeijelijkheden stuit, die overwonnen moeten worden en vooralsnog niet toelaten, zich daarvan te bedienen tot versterking van het lichtvermogen van het gas. Welligt dat men deze bezwaren elders is te boven gekomen, in welk geval wel spoedig daarvan iets naders zal worden vernomen; maar wij meenden onbillijk te zijn jegens de kundige mannen, die het toezigt hebben op de gasfabrijk te dezer stede, wanneer wij geene melding maakten van onze bevinding, dat ook hier reeds sedert eenigen tijd een gelijksoortig resultaat is verkregen, als waarvan nu elders wordt melding gemaakt. Het belang van de gasverbruikers is overigens in deze zaak te zeer betrokken, dan dat wij niet zouden hopen, dat binnen kort het bovenbedoelde verschijnsel algemeen in toepassing kon worden gebragt.

Uit het thans reeds openbaar gemaakte ontwerp van de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven van de provincie Groningen voor de dienst van 1858, blijkt, dat de inkomsten worden voorgesteld op ƒ 293,874,27 en de uitgaven op ƒ 293,852.93.

Onder de inkomsten komt voor een post van ƒ 24,233.95 als batig slot van de rekening over 1855.

De opcenten op 's rijks directe belastingen zijn tot gelijk getal als over 1857 op deze begrooting gesteld. De opbrengst wordt geraamd op ƒ 152,703.22.

De begrooting is overigens ook op denzelfden leest geschoeid als die van vorige jaren. Als nieuwe uitgaven merkten wij op ƒ 5000 voor de vervanging der Boltklap over het kanaal van Groningen naar Delfzijl door eene draaibrug en het plaatsen van eene brugtrekkerswoning; ƒ 4300 voor de vervanging der klapbrug over het Aduarderdiep door eene draaibrug; ƒ 5000 voor de vernieuwing der brug te Feerwerd; ƒ 1200 voor de vernieuwing van een gedeelte beschoeijing aan het Hoendiep te Hoogkerk; ƒ 1250 voor de afgraving van den hoek van het trekpad te Oosterdijkshorn; ƒ 4000 voor het bouwen of aankoopen van een huis bij Watum onder Bierum en het graven van slooten enz. in den daarbij gelegen polder; ƒ 4550 voor subsidie aan de gemeente Winschoten voor de oprigting van een gymnasium. Voor het doen van opmetingen en het maken van bestekken enz. wegens de verbetering der scheepvaartkanalen is wederom ƒ 4500 uitgetrokken.

De som voor onvoorziene uitgaven is gebragt op ƒ 10,350.00.

Voorts zien wij uit deze begrooting, dat de commissie voor de statistieke beschrijving dezer provincie, voortdurend ijverig met de vervaardiging daarvan bezig is. Zij kan hare taak in dit jaar nog niet geheel afdoen; daarom is wederom eene bijdrage van ƒ 600 daarvoor onder de uitgaven gebragt.

De *Staats Ct.* deelt het verslag mede van den toestand der te velde staande granen in Noordbrabant, over 1857. Volgens dit verslag, staat de tarwe op vele plaatsen eenigzins dun te velde, zijn de uitzigten op een goed gewas niet verloren, terwijl men bij eene gunstige weêrsverandering een goeden oogst te gemoet ziet. — Rogge was in een paar districten karig opgeschoten; uit de overige districten verkreeg men betrekkelijk dit gewas gunstige berigten. — De wintergerst heeft niet door den winter geleden en staat even als de zomergerst gunstig. Echter hebben de slakken en muizen in één district daaraan veel schade toegebragt. — Haver staat, door de aanhoudende droogte, dun op het veld en wordt de wasdom zoowel van de haver als van de laat gezaaide teruggehouden. — De groei van de boekweit is nog te weinig gevorderd, om daarover met grond te kunnen oordeelen. — Koolzaad heeft door de afwisselingen van vorst en dooi veel geleden. Op verschillende plaatsen heeft men het omgeploegd. Wat nog iets beloofde, liet men staan om de hooge prijzen van dit zaad. — De oogst van vlas kan bij eene gunstige weêrsverandering nog voldoende zijn, ofschoon het daarmede op het oogenblik niet al te gunstig staat. — Aardappelen ontwikkelden zich langzaam, ten gevolge van schraal en koud weder, terwijl de nachtvorst veel nadeel berokkend heeft. Daar echter deze zich bij eene gunstige weêrsverandering kunnen herstellen, heeft men alle hoop op een goeden oogst. — Het schrale en gure weder en de daarop gevolgde droogte is in het algemeen niet voordeelig voor den grasgroei geweest.

Op verzoek nemen wij het volgende over uit no. 130 van het *Algemeen Weekblad.*

Het Christelijk beginsel in het Lager Onderwijs.

Reden van het nederstellen dezer regelen is het met groote toejuiching lezen van de door het Nederlandsch onderwijzers-genootschap bekroonde verhandeling van Muntinga, over het aan het hoofd dezes geplaatst onderwerp (*). Zal niemand, vertrouwen wij, de belangrijkheid ontkennen van dit onderwerp in onze dagen, wij verheugen ons, onzen lezers te mogen betuigen, dat er geen geschrift bestaat, zoo belangrijk, zoo veelzijdig, zoo onpartijdig het Christelijk beginsel van het bestaande onderwijs aantoonende en verdedigende als noodzakelijk en goed, als dit. — Wilt gij, mijn lezer! u bekend maken met het lager onderwijs, zooals dat in ons Vaderland meer dan eene halve eeuw bestond en bestaat, en wilt gij er met kennis van zaken over oordeelen, om u tevens voor al de hartstogtelijke partijdigheid van velen te kunnen vrijwaren, dan is dit geschrift onmisbaar; en met groote blijdschap hebt gij het ervaren, dat gij na zijne lezing zult kunnen zeggen, dat Nederland nog roem mag dragen op wat het hierin bezat, slechts geroepen was en is, om het bestaande te verbeteren en niet het te misvormen, enkel door zucht om iets nieuws te leveren.

Maar bovendien achten wij deze verhandeling van Muntinga zoo uitnemend, omdat al wie in waarheid het Evangelie liefheeft en op Nederland wil toepassen, hier het Christelijke *beginsel* (en is dit niet beter dan Christelijke vormen?) verdedigd vindt op eene wijze, welke alleen bevrediging geven kan aan wie zich evenmin „met de gezindte- of secte-school vereenigen kan (omdat zij voor kinderen zoo ligt te veel geeft), als met de algemeen maatschappelijke, — welke stellig te weinig geven moet aan kinderen, die „tot goede burgers gevormd worden, tenzij zij preventief door „algemeen Christelijke beginselen zoo tot liefde jegens God, als Va„der, en de medemenschen, als broeders en zusters, worden op„geleid, waardoor zij alleen voor de ongehoorzaamheid tegen God „en het Vaderland kunnen worden bewaard."

(*) Muntinga, *Verhandeling over het Christelijk beginsel in het Lager onderwijs.* Bekroond door het Nederlandsch onderwijzers-genootschap. Met voorrede van prof. P. Hofstede de Groot en W. Gleuns Jr. Te Utrecht, bij C. van der Post Jr.; prijs 75 Cent.

Vurig wenschen wij dus, dat deze krachtige verdediging in elk Christelijk huisgezin gelezen worde; dat elk lid der Staten Generaal het moge kennen, eer hij zijne stem geve aan eenige wet over dit in het heil van Nederland zoo diep ingrijpende onderwerp.

En toch, twee zaken geven wij aan het onderwijzers-genootschap, aan Muntinga, dien wij nu reeds liefhebben en hoogachten, aan elken Nederlander in bedenking: 1) of *de oprigting van kweekscholen voor onderwijzers* niet noodzakelijk zij, om geen onderwijzers toe te laten, die niet aan eene dezer scholen zijn geëxamineerd, opdat de wet goed moge werken door goede onderwijzers, die zelve in éénen geest onderwezen zijn, en bij wijze van proefneming, alvorens zelf eene onderwijzers-betrekking te verkrijgen, op eene kleinere of grootere school hunne verkregene theoretische kennis practisch kunnen aantoonen; en 2) het *verpligt schoolgaan der kinderen.* Over deze zaak spreken wij echter geen woord ná het heldere, haast zeiden we onwederlegbare, stuk, voorkomende in den eersten jaargang van dit *Algemeen Weekblad*, no. 16, hetwelk wij van de redactie zouden willen vragen om nog eens in dezen jaargang over te nemen.

Langs dezen weg worde Nederland meer en meer een Christelijk land, waar vrijheid leeft voor allen, die God willen liefhebben *boven* alles, en den naaste *als* zichzelf.

Phylax.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

Tot predikant bij de Herv. gemeente te Huizen is beroepen ds. H. J. den Boer, pred. te Ouderkerk aan den IJssel; — te Axel, ds. G Kroese, pred. te Loon-op-Zand; — te Oosterbierum, ds E. F. H. Wolf, pred. te Angeren; — en te Hijlaard ds. J. C. Bryce, pred. te Vreeland.

— Te Gasselternijeveen is het volgende alphabetisch gestelde zestal opgemaakt: Abresch, pred. te Muntendam; Aldershof, kand te Aduard; Boeles, pred. te Pingjum; Borgesius, pred. te Rolde; Hemmes, pred. te Eext, en Speckman, pred. te Lippenhuizen.

Krewerd, 28 Junij. De dag van heden was voor deze gemeente een feestdag. Zij mogt zich reeds meer dan drie eeuwen verheugen in het bezit van een orgel, zoo als blijkt uit eene inscriptie vóór het orgel geplaatst, aldus luidende: »Anno Eendusët vijfhondert ende XXXI hebben Geert van Buckelte pastor tho Crewert ende Brun Hermen ende Willem Drent kerckvogeden dit orgel gestift."

Maar dit orgel was sinds geruimen tijd niet meer voor het gebruik geschikt. Daarom besloten de hh. kerkvoogden dezer gemeente eene krachtige hand aan de verbetering van het orgel te slaan. Het werk werd ter bearbeiding toevertrouwd aan de hh. Freijtag en Zoon, orgelmakers te Groningen, die zich op eene loffelijke wijze van hunne taak hebben gekweten, zoowel door de herstelling van het gebrekkige in het werk, als door het aanbrengen van nieuwe stemmen, nieuwe blaasbalgen en kanalen.

Heden nu werd het herstelde orgel voor de eerste maal bij de openbare godsdienstoefening gebruikt. 't Werd bespeeld door den bekwamen organist den heer H. Haijkens te Bierum, terwijl onze predikant, de weleerw. heer N. H. Kuiper, eene toepasselijke rede hield naar aanleiding van psalm 150: 4. Deze plegtigheid werd verhoogd door de tegenwoordigheid van de weleerw. heeren H. van der Helm, predikant te Jukwerd, en M. Corstius, predikant te Godlinze, consulenten dezer gemeente. Des avonds hadden wij gelegenheid door den heer Freijtag eenige schoone stukken te hooren uitvoeren. 't Was in waarheid een godsdienstig feest.

— In de provincie Overijsel zijn, ten gevolge van goedgunstig besluit van den Koning, 23 Hervormde gemeenten, ten behoeve van 24 predikanten, in het genot van een hooger tractement gesteld. Zes predikanten hebben eene verhooging van ƒ 150 tractement ontvangen, een van ƒ 137,36, negen van ƒ 100 of daaromtrent en de overigen ƒ 50 à ƒ 60; — de eene helft komt uit 's rijks kas, en de andere helft uit gemeentefondsen. Het tractement is nu bijna overal tot ƒ 800 en daarboven geklommen, met uitzondering van die te Diepenhuizen, Diepenveen en Wezep, alwaar het ƒ 700, ƒ 750 en ƒ 751 bedraagt. Deze gemeenten toch hebben nog de gunstige gelegenheid verzuimd om het tractement van de predikanten te verhoogen.

— De gewone jaarlijksche synode van de *Union* der Protestantsche kerken in België werd dit jaar gehouden te Antwerpen, op den 22sten en den 23sten Junij De gemeenten uitmakende de *Union* waren er alle vertegenwoordigd door hunne predikanten en even zoovele afgevaardigde kerkeraadsleden, 't zij ouderlingen, 't zij diakenen. De vergadering werd mede bijgewoond door den afgevaardigde der Waalsche kerken in Nederland, den heer Sécretan, pred. te 's Hage.

De werkzaamheden werden geopend met eene openbare godsdienstoefening, waarbij werd voorgegaan door den heer G. Pradez, pred. te Luik, die tot tekst zijner leerrede had gekozen Matth. X: 5, 6. Op den tweeden dag werden de werkzaamheden besloten door het verslag van het *comité synodal d'évangélisation.*

Het bestuur der synode werd herkozen, en bestaat dus wederom uit de heeren E Vent, hofprediker en predikant te Brussel, voorzitter; S. Spoerlein, pred. te Antwerpen, vice-voorzitter; G. Pradez, pred. te Luik, secretaris; L. H. W. Köster Henke, pred. te Gent, secundus-secretaris; G. A. Obermann, ouderling te Doornik, tresorier.

Er werd besloten dat de commissie ter examinering van kandidaten tot het predikambt in de kerken der *Union*, tot hiertoe bestaan hebbende uit den president, vice-president en secretaris der synodale directie, — voortaan zou bestaan uit vijf leden, en werden dus tot leden dier commissie, behalve de drie genoemden, gekozen: de heeren J. van Waning Bolt, pred. te Antwerpen, en C. F. Becker, hofprediker en predikant te Brussel.

De heer Vent, president der synode, werd benoemd tot afgevaardigde om namens de *Union* de broedergroete te gaan brengen aan de synode der Waalsche kerken in Nederland, die dit jaar staat gehouden te worden te Amsterdam, in de maand Augustus.

Als plaats ter zamenkomst der synode van 1858 is aangewezen *Luik.*

Oude Pekela, 26 Junij. Heden werd alhier op de zaal van het gemeentehuis eene publieke les gehouden door den heer E. Scheffer met de leerlingen van zijn Instituut. Zij werd bijgewoond door de ouders en betrekkingen van deze en door vele andere belangstellende genoodigden. Met veel genoegen zag men de duidelijke blijken van uitnemende vorderingen, door verscheidene leerlingen in de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen en in de wiskundige en andere wetenschappen gemaakt. Aangenaam werd het gezelschap na den afloop der les verrast, toen eenige meer gevorderde leerlingen op eene bevallige wijze eene scène voordroegen uit den *Misanthrope* van Molière, en een paar scènes uit den *Don Carlos* van Schiller. Daarop werden door den voorzitter der plaatselijke schoolcommissie, mr. S. C. H. Piccardt, met hartelijke toespraak aan Instituteur en leerlingen, de toegekende prijzen en getuigschriften uitgereikt. Eindelijk werd, bij monde van een der ouders, aan den heer Scheffer dank toegebragt voor de zorg en moeite, welke die waardige onderwijzer, bijgestaan door eenen bekwamen secondant, aan zijne leerlingen besteedt.

Mogen die ook verder zoo gezegend worden bevonden! Hij ontvange voorts een gewenscht blijk van erkentenis zijner verdiensten als opvoeder en onderwijzer uit een groot getal van leerlingen, die aan zijne zorg mogen worden toevertrouwd, en die hij thans in zijne aanmerkelijk vergroote lokalen zeer gevoegelijk kan ontvangen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 30 Junij.

In de gisteren gehoudene zitting van het Lagerhuis heeft de minister voor Indische zaken de verzekering gegeven, dat de opstand in Britsch Indië tot de stad Delhi beperkt was. Voorts heeft hij het gerucht wederlegd, als zoude lord *Canning*, ten gevolge van het gebeurde, aftreden als gouverneur der Britsche bezittingen in Indië. Ook deelde hij mede, dat 10,000 man troepen naar Indië worden ingescheept, die tegen het midden van Julij door meerdere zullen worden gevolgd.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 30 *Junij.*

Nederland Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{13}{16}$.
Dito Dito	» 3	»	77.
Dito Dito	» 4	»	$96\frac{5}{8}$.
Oostenrijk Metalliek	» 5	»	$76\frac{13}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$39\frac{7}{8}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	$88\frac{1}{8}$.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$78\frac{1}{4}$.
Spanje Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$	»	$25\frac{9}{16}$.
Dito Binnenl	» 3	»	$37\frac{15}{16}$.
Portugal	» 3	»	$45\frac{7}{8}$.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	105.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	—
Dito bij *Hope*	» 4	»	$87\frac{3}{4}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	$87\frac{3}{8}$.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	$97\frac{3}{4}$.
Dito 6de serie	» 5	»	$99\frac{3}{4}$.

Wissel onveranderd.

LONDEN, 30 *Junij.* Consols $92\frac{5}{8}$.

PARIJS, 30 *Junij.* Fransche 3 pCt. 67.60.

HERBESTEDING.

Groningen, 29 Junij. Heden morgen had in het provinciehuis de herbesteding plaats van de perceelen 2, 4 en 5 van het doen van herstellingen aan de werken behoorende bij de onderscheidene wegen en kanalen in deze provincie, als: 2) weg en kanaal naar Ulrum; — geen inschrijvingsbiljet ingekomen; 4) weg van Martenshoek naar Winschoten enz; — ingeschreven door C. E Kuick, voor ƒ 900; 5) weg van Winschoten naar de Morige, enz.; — ingeschreven door H. A. Wagcho, voor ƒ 598.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

TEXEL 26 Junij, *Schreuder* Sirius, Curaçao; — 27 *Croes* de Jonge Reintje, Londen; *Hemmes* Triton, Riga; *Haasnoot* Albatros, Soerabaya.

VLIE 24 Junij, *Meijer* Piet Hein, Petersb.; *Hoedemaker* Onderneming, Riga; *Bekkering* Onderneming en *Ouwehand* Volharding, Dantz.

VLISSINGEN 25 Junij, *Lundegren* Machtilda Cornelia, Tjilatjap.

BATAVIA vóór 12 Mei, *Joon* Anna Christina, *Bart* Prins Maurits, *Grim* Amphitrite en *v. d. Meer v. Kuffeler* Burgem. v. Reenen, Amst.; *Zweede* Hugo Grotius en *Pfeiffer* Jonge Jan, Rott.; *Herderschee* Amsterdam, Melbourne; *Holm* Adolf van Nassau, Livorno; *Poel* Maria Catharina, Liverpool; — terug uit zee: *Verburg* Johannes Marinus, n. Rott., met schade.

STRAAT SUNDA voor 12 Mei, *Stikkel* Zwarte Zwaan, v. Soerabaya n. Amsterdam.

MADERA 13 Junij, *van Capelle* Ned. oorl. schoen. Balie, v. Helvoet n. Batavia.

CORFU 3 Junij, *Jansen* Magrieta, Rott.

TOULON 20 Junij, *van Maldechem* Ned. oorl. fregat de Ruiter, Tripoli.

LONDEN 25 Junij, *Kaspersma* Eendracht, Workum; — 26 *Heins* Georgina Wubbina, Emden.

Bij DEAL 22 Junij, *Potjer* Twee Kornelissen, v. Hamb. n. Fernamb.

Bij het ZUID-VOORLAND 22 Junij, *Fijn* Noord-Holland, v. Livorno n. Archangel.

Bij DOUVRES 24 Junij, *Brakke* Baltimore, v. Amst. n. Bat.; *Weber* Argo, v. Rott. n. Bat.; *Stoorvogel* Betsy, v. Shields n. Singapore.

Bij DUNGENESS 24 Junij, *Reinders* Gorinchem en *v. Calcar* Delfshaven, v. Rott. n. Cardiff; — 25 *Mulder* Maria Veronica, v. Soerab. en *Jonker* Tasmania, v. Tjilatjap, beide n. Amst.

Bij WIGHT 22 Junij, *van Loon* Jacobus, v. Rott. n. Bat.

NEWPORT 23 Junij, *Bok* Maleijer, Rott.

CARDIFF 23 Junij, *Katoen* Trekvogel, Bordeaux; — 24 *Ruhaak* Zeven Sterren, Petersb.

GRANGEMOUTH 24 Junij, *Lewes* Arendina Catharina, Gron.

LIVERPOOL 24 Junij, *Huisman* Hendrika, Nantes.

NORTH SHIELDS 24 Junij, *Meijer* Margaretha, Zwolle; *Gruppelaar* Niessina, Kampen.

STOCKTON 24 Junij, *Kuiper* Gerrieta Tetta, Harl.

HAMBURG 24 Junij, *Prins* Jonge Barend en *Koops* Catharina, Termunterzijl; — 25 *Niezen* Gesina, Amst.; *Blaak* Jantina, Porto; — 26 *Albers* Twee Gebroeders, Amst.

BREMERHAVEN 24 Junij, *Broekema* Afiena, Riga; *Klein* Klaasina, Termunterzijl.

CUXHAVEN 25 Junij, *Dijk* Elsina Jantiua, Petersb.

SWINEMUNDE 26 April, *Bragt* Lucretia, Liverpool.

PILLAU 25 Junij, *Veling* Harmanna, Liverp.

BOLDERAA 20 Junij, *Wijma* Stad en Landen, Harl.; *v. d. Laan* Tweelingen, Cette.

KROONSTAD 20 Junij, *van Driesten* Grunus, Stockholm; — 21 *Swart* Anna Paulowna, Amst., *Kros* Goede Bedoeling, Cette.

Vertrokken.

AMSTERDAM 26 Junij, *Heins* Bouwina, Hamburg.

TEXEL 27 Junij, *Feenstra* de Vr. Dieuwke, Londen; *de Jong* Twee Gezusters, Yarmouth.

VLIE 23 Junij, *Bontekoe* Jacobina, *Bossinga* Ceres en *Mulder* Marchina Catharina, Petersb.; *Blok* 4 Gezusters, Fredrikshald; *Mooi* Hillechina Catharina, avont.; — 24 *Meijer* Egmond, Petersb.; *Brouwer* Pietronella, Koningsb.; *Voordewind* Hillegonda, Gothenb.; — 25 *de Boer* Boreas, Schotland; *Pluym* Stad Almelo, Dundee; *Jager* Jeanne Agatha, Petersb.; *Nieting* Catharina, Christiansand.

MAASSLUIS 26 Junij, *Ouwehand* Bordeaux, Archangel; *Nepperus* Nepthunus, Riga.

VLISSINGEN 24 Junij, *Plokker* Anna, Rostock.

ANTWERPEN 26 Junij, *de Boer* Edouard, Engeland; *Zwaal* Zeemeeuw, Petersb.; — 27 *Kuyper* Sara Elisab., Archangel.

CARDIFF 23 Junij, *van Marion* Honigbij, Singapore; *de Boer* Epimachus, Lubeck.

LIVERPOOL 23 Junij, *Puister* Industrie, Pernau; — 24 *Engelsman* Gezusters Boll, Riga; *Veen* Alida, Nerva; *Bakker* Neptunus, Stockh.

HARTLEPOOL 24 Junij, *van Eijk* Adriana Francisca, Vlissingen.

HAMBURG 24 Junij, *ten Oever* Jonge Johan, Amst.; — 26 *de Groot* Wierdina Fokkelina, Termunterz.; *Kroon* Hendrika Siberdina, Bremen.

BREMERHAVEN 24 Junij, *Venema* Vr. Aaltje en *Velvis* Catharina Groenewold, Amst.

SWINEMUNDE 23 Junij, *Bakker* Jonge Liefert en *Munneke* Marg. Gezina, Petersb.; — 24 *Kuiper* Hendrika Hillechina, Gron.; *Kramer* Agatha Jacobina en *Kramer* Annette Cathaline, Bremen; *Mulder* Joh. Elsina, Christiania; *Zoutman* Geertruida, Koningsb.; *Kemper* Nijverheid, Petersb.

DANTZIG 24 Junij, *de Jonge* Jezelina, Amst.; *Wortel* Alberdina, Groningen.

KROONSTAD 19 Junij, *de Groot* Margaretha Gezina, Koppenh.

RENDSBURG 23 Junij, *Schoon* Jacobus Cornelius, de Maas; *Konterman* Vr. Renske, Rott.; *Klein* Pieterdina Marchina, Bremen; *de Jonge* Diewerdina, Hayl.

HOLLENAU 24 Junij, *Kamminga* Eendragt, Bremen.

TONNINGEN 20 Junij, *Kooi* Goede Verwachting, de Maas; *Koning* Klasina, Schulperzijl; — 22 *de Vries* Zwaant. Margrietha, Koningsb.; 23 *Kroon* Vr. Wicherdina, Rott.; *Lever* Wubbina Venema, de Zaan.

In lading.

LONDEN 24 Junij, *Vos* Betje Pronk, Livorno.

Zeilklaar.

LONDEN 24 Junij, *de Groot* Zeldenrust, Petersb.; — 25 *Tjebbes* Louisa Maria, Bat.

Penzance, 24 Junij. Het stoomschip de Maas, kapit. *Verollme*, van Cardiff en Bristol naar Rotterdam, is gisteren nacht, bij dikke mist, ongeveer eene mijl beoosten Pendeen Cove, bij Landsend gastrand en vervolgens gezonken; het volk heeft zich in de sloep gered en adsistentie is van hier afgezonden om zoo veel mogelijk te bergen.

Groningen, 30 Junij. Vertrokken de nieuwgebouwde hektjalk de 4 Zusters, groot 50 last, kapit. *W. H. Mugge*, van Pekela, met haver naar Engeland.

Zoutkamp, 30 Junij. Binnengekomen 27 Junij, *Jonkhoff* de Hoop, Riga; — 28 *Janknecht* Kooph. en Zeevaart, Newc.

Termunterzijl, 29 Junij. Binnengekomen 25 Junij, *Boswijk* Hendrika, *Lodewijks* Catharina Arendina en *Horning* Jantina, Noorw.

Vertrokken 23 Junij, *Pieters* Elisabeth, *Pot* de Vrouw Geziena, 26 *Jansen* de 2 Gebroeders en *Ebes* Grietje, Noorw.

Zeilklaar 28 Junij, *Hovingh* Irene, *Butter* de 2 Gebroeders, *Legger* Geerdina en *Mulder* Wilmina, Noorw.

Harlingen, 29 Junij. Binnengekomen 24 Junij, *de Boer* Johannes, Riga; — 25 *Rijf* Mentor, Nerva; *Hannema* Harlingen, Riga; *Hendriksen* Concordia, Noorwegen; — 26 *de Boer* Twee Gebroed., Amst.; *de Jong* Gouv. Baron v. Zuilen v. Nijeveld en 29 *Kok* de Newa, Riga; *Stuut* Frits en Betsy, Nerva.

De Sond gepasseerd.

23 Junij.	*Kooiman*, Onderneming, v. Petersb. n. Schiedam, m. rogge.
	Scherpbier, Remke, v. Koningsb. n. Rott., m. rogge.
	Basberg, Beurs v. Amst., v. Riga n. Rott., m. hout.
24 ——	*Gruppelaar*, Hillechiena, v. Koningsb. n. Gron., m. rogge.
	de Jonge, Frouwina Elisab., v. Koningsb. n. Amst., m. rogge.
	Vos, Cornelia, v. Nerva n. Londen, m. haver.
	de Graaf, Hermanna Gezina, v. Stolpem. n. Londen, m. tarwe.
	Schoe, Amicitia, v. Krageroe n. Riga, m. ballast.
25 ——	*den Breems*, Jersey Packet, v. Pernau n. Rott., m. gerst.
	Bakker, Aurora, v. Koningsb. n. Amst., m. rogge.
	Bakker, Samuel, v. Dantzig n. Newport, m. hout.
	Steffens, Jonge Andries, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
	Gust, Magdalena Johanna, v. Riga n. Schiedam, m. gerst.
	Wegener, Hendrieka, v. Petersb. n. de Noordzee, m. rogge.
	Hazewinkel, Sjoukje Alida, v. Reval n. Schiedam, m. rogge.
	Bekkering, Berendina Huges, v. Middlesbro n. Colberg, ijzer.
	Helmers, Stad Steenwijk, v. Harlingen n. Memel, m. pannen.
	Doewes, Harmonie, v. Petersb. n. de Noordzee, m. rogge.
	Duit, Jantina, v. Zwolle n. Riga, m. ballast.
	Oldenburger, Johanna, v. Riga n. de Maas, m. gerst,
	de Jonhe, Jantina Engelina, v. Riga n. Delfzijl, m. hout.
	Schummelketel, Johanna Maria, v. Reval n. de Maas, m. rogge.
26 ——	*Corporaal*, Vr. Martha, v. Hamb. n. Riga, m. stukgoed.
	Lukens, Geziena Johanna, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
	v. d. Wal, Geerdina, v. Petersb. n. Holland, m. rogge.
	Schaap, Jonge Bernard, v. Harl. n. Riga, m. ballast.
	Wolkammer, Alberdina, v. Rott. n. Petersb., m. suiker.
	Scholtens, Alida Ikina, v. Petersb. n. Gothenb., m. rogge.
	Bekkering, Catharina, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
	Loots, Sara, v. Amst. n. Riga, m. stukg.
	Tunteler, Harmonie, v. Petersb. n. Holland, m. rogge.

De wind den 23 Junij W., N.N.W., N.N.W.; den 24sten W.N.W.; den 25sten W.N.W., N.W., N.W.; den 26sten N.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 27 Junij, *de Veer* Java's Welvaren, Bat.; *Schreuder* Sirius, Curaçao; *Hansen* Iduna, Wijburg.

BATAVIA 15 April, *Drayer* Madura, Bordeaux; — 19 *Tromp* Amboina, Rott.; — 21 *Rietveld* Estafette, Amst.; *Haagers* Jan Daniels, Rott.; — 24 *Poel* Maria Cath., Liverp.; — 25 *Wesselink* Zr. Ms. korvet Prinses Amelia, Vliss.; *Holm* Adolph v. Nassau, Livorno.

TEXEL 28 Junij, *Lohman* Zeldenrust, Newc.; *Fortuin* Cornelia en *Butter* Twee Gebroeders, Londen; — 29 *Mulder* Maria Veronica en *Jonker* Tasmania, Soerabaya.

VLIE 26 Junij, *Lever* Wubbina Venema, Koningsb.

LONDEN 27 Junij, *Bakker* Gretina, Aalborg.

Bij DEAL 26 Junij, *Stoorvogel* Betsy, v. Newc. n. Singap.; *Reinders* Gorinchem, v. Rott. n. Cardiff.

Bij SANDGATE 26 Junij, *Upmeijer* Alberdina, v. Liverp. n. Nerva.

Bij LIZARD 24 Junij, *Luteyn* Noordster, v. Bat. n. Middelb.

Bij SCILLY 21 Junij, *Florijn* Louisa Prinses der Nederlanden, v. Soerab. n. Rott.

Bij GOUDSTAART 22 Junij, *v. 't Hof* Martina Adriana, v. Nickeri n. Amst.; — 25 *Konter* Willem Cornelis, v. Cadix n. Petersb.; *Kooy* Mary Goddard, v. Shields n. Hongk.
FALMOUTH 26 Junij, *de Winter* Catharina, Jacmel.
LIVERPOOL 27 Junij, *Bleeker* Zwaantje Corn., Nantes.
GRANGEMOUTH 25 Junij, *Lukje* Ida, Stolpemunde.
PORTO 11 Junij, *v. Wijk* Arend. Hendr., Amst.
NEW-YORK 12 Junij, *Brandt* Epaminondas, Newc.

Vertrokken.

AMSTERDAM 27 Junij, *Scholtens* Hilleg. Scholtens, Petersb.; *Dekker* Vertrouwen, Koningsb.; *Bontekoe* Zeemeeuw, Christiania; *Harmsen* Vaarwel, Hamb.; *Mulder* Margaretha, Emden; — 29 *Bosmak* Ena Elisabeth en *Pomper* Geertje, Arch.; *Atsma* Elbrendina, Stettin.
TEXEL 28 Junij, *Fokkema* de Hoop, Londen; *van Aswege* Meikelina, Newc.
VLIE 27 Junij, *Duintjer* Friso en *de Vries* Jantina, Petersb.; *de Jong* Houthandel, Noorw.; *v. d. Gaast* Baudina, Newc.; *de Boer* Wilhelmina Henriëtte, Archangel; *Fokkes* Gebroeders Fokkes, Koningsb.
BATAVIA 11 April, *Witsen Elias* Zeenimph, Nederl.; — 17 *Zeeman* Tonia, China; *Lourens* Anna Lena, Nederl.; — 19 *Huidekoper* Nederland, Amst.; — 23 *Bauten* Cosmopoliet, Nederl.; — 30 *Greefkes* Magdalena, Amst.; — 1 Mei *de Meester* Willem Daniël, Nederl.; — 2 *Bekkering* Prov. Drenthe, Amst.; *v. d. Hof* Whampoa en *Hulsingh* Paul Johan, Nederl.; — 5 *Lourens* Jason, Rott., — 6 *Tromp* Amboina en 7 *Walling* India, Nederl.
DEAL 27 Junij, *Tjebbes* Louisa Maria, Bat.
LIVERPOOL 26 Junij, *de Groot* Zeldenrust, Petersb.
HAVANA 31 Mei, *Ketler qq.* Vr. Johanna, Falmouth; *Buis* Vriendschap, Antwerpen.

HANDELSBERIGTEN.

Prijs van het Grof Roggenbrood.
GRONINGEN, 29 *Junij* 1857.
4 Nederl. ℔ 42 cent.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 30 *Junij*.

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ℔ f 4,00
Oude 70 ℔ f	N.W. 1856 52 ℔ f 5,35	- - 42 - - 4,20
N.Oml.1856 66 - 8,15	- 54 - - 5,75	- - 44 - -
- - 68 - - 9,15	- 56 - - 6,15	
- - 70 - - 10,15	Zomer 54 - - 5,45	BOONEN.
- Old. 66 - - 7,90	- 56 - - 5,85	Paardeb. f 7,25 tot f 7,90
- - 68 - - 8,90	Knobbe 60 - - 6,20	
- - 70 - - 9,90	- 62 - - 6,60	Gr. Erwt. f
ROGGE.	HAVER.	Graauwe dito f
N. Inl. 60 ℔ f 5,40	N. Dikke 36 ℔ f	
- - 62 - - 6,00	- - 38 - - 3,90	ZADEN, ENZ.
- - 64 - - 6,60	- 40 - - 4,15	Koolz. f
- - 66 - - 7,20	- 42 - - 4,40	dito f
Oude 66 - -	- 44 - - 4,65	Zomerzaad f
BOEKWEIT.	- 46 - - 4,85	G. Mosterdz. f
N.Gr.Zd. 60 ℔ f 7,20	- 48 - - 5,05	Lijnzaad f
- - 62 - - 7,70	- 50 - - 5,25	Dederzaad f
- - 64 - - 8,20	N.W.Voer 36 - - 3,65	Gr. Gort f 9,25 a f 10
- Zw.- 60 - - 7,05	- - 38 - - 3,85	Parel dito f 13 a f 15
- - 62 - - 7,55	- - 40 - - 4,05	
- - 64 - - 8,05	N. Zw. - 36 - - 3,60	Raapolie per vat f 51½
Veen 64 - - 7,95	- - 38 - - 3,80	

De handel in granen was heden over 't geheel in eene lustelooze stemming. — Tarwe 25 cent lager nog moeijelijk te plaatsen. — Rogge, Boekweit en Gerst 10 cent lager met geringe kooplust. — Haver slap en 15 a 20 cent lager verkocht. — Boonen mede iets lager. — Gorf met geringen handel.

— De aanvoer van nieuwe aardappelen bedroeg heden meer dan 100 mud; nog, waarschijnlijk door het drooge weder, klein van stuk, doch overigens goed van kwaliteit; de prijzen waren aanmerkelijk lager, f 3,50 tot f 4,00.

AMSTERDAM, 27 *Junij*. Hennep: Bij partij besteedde men voor Petersburger Rein f 63, en bij gerijf voor: Riga Pool. Rein f 68 a f 67, dito Pas f 64, dito bruine Pas f 61 a f 60, Petersburger Rein f 64. dito Halfrein f 57.

AMSTERDAM, 29 *Junij*. Tarwe zonder verandering: 129 ℔ n. witb. Pools. f 425; 128 ℔ dito f 425; 130 ℔ n. Rijn f 395; 126 ℔ dito f 375; 129 ℔ Ibrail f 345; 124 ℔ Gelders. f 355; 121 ℔ Vries. f 315; 120 ℔ dito f 315 aan de Zaan. — Rogge tot vorige prijzen met weinig handel: 120, 122 ℔ Pruis. f 241, f 247; 117, 118, 119, 120 ℔ Petersb. f 241, f 244, f 247, f 250; 116 ℔ Inl. f 218. — Gerst tot vorige prijzen verkocht: 112 ℔ Holst. f 232; 113 ℔ Koningsberger f 235. — Haver hooger gehouden. — Boekweit tot onveranderde prijzen met weinig omgang: 116 ℔ Holst. f 272. — Witte Erwten als voren.

Koolzaad bij voorgaanden marktdag op het najaar 2½ p. vl., op het voorjaar 2 p. vl. lager: op 9 vat in Oct. en Nov. 85½ p. vl.; April 86½ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 109 ℔ Petersb. f 412½. — Raapolie dadelijk en op levering flaauwer: op 6/w. f 53,25; vlieg. f 51,75; Sept. en Oct. f 50,75 a f 50; Nov. en Dec. f 50,50 a f 49,75; Mei f 50,25 a f 50. — Lijnolie dadelijk in een doen, op levering niet williger: op 6/w. f 47,25; vlieg. f 46; Sept., Oct., Nov. en Dec. f 45,75 a f 45,50. — Hennepolie op 6/w. f 51,50; vlieg. f 50. — Raapkoeken f 98 a f 100. — Lijnkoeken f 11¾ a f 14½.

SCHIEDAM, 27 *Junij*. Moutwijn f 20,00; Jenever f 25,50; Amst. Proef f 26,75.

ROTTERDAM, 28 *Junij*. Tarwe: Zeeuws. vrij goed toegevoerd; in den beginne enkele mooije partijtjes 50 ct. hooger verkocht, doch spoedig daarna werd tot vorige prijzen afgegeven, waartoe de mindere soorten bezwaarlijk opruimden. Roode f 10 a f 15 hooger met kleinen handel. — Rogge: inl. 20 a 30 ct. hooger. Overige soorten met weinig omgang. — Boekweit f 5 lager met geringen aftrek. — Gerst blijft met kleinen toevoer. Zeeuws. Winter 20 ct. hooger begeerd; Zomer daarentegen flaauw en moeijelijk als voren te plaatsen. — Haver en Paardeboonen, alsmede Bruine en Witte Boonen schaarsch en ruim prijsh. Erwten zonder prijsverandering.

LONDEN, 26 *Junij*. Er waren heden zeer weinig koopers ter markt verschenen en toch werd de van Woensdag overgebleven inl. Tarwe vrij gemakkelijk tot de koersen van dien dag geplaatst. De waarde van vreemde moet als nominaal worden beschouwd, dewijl de omzet te onbeduidend was om verandering in de notering te weeg te brengen. Gerst en Haver werden algemeen iets hooger gehouden.
Van den 29sten. Vreemde granen, bij rijkelijken aanvoer, nominaal onveranderd. Engelsche Tarwe 1½ sh. lager.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 30 *Junij*. De prijs der boter was heden: 1ste soort de ¼ ton f 38½ a f 39; 2de soort dito f 36.

LEEUWARDEN, 26 *Junij*. De prijs der boter was heden f 38,50.

AMSTERDAM, 29 *Junij*. De prijs der Boter was heden als volgt: Friesche f 43 a f 45; Kuinder f 44 a f 45; Kamper f 44 a f 46; Deventer f 37 a f 41; Zwolsche f 41 a f 44.

LONDEN, 26 *Junij*. De aanvoeren van Boter gedurende de afgeloopen week bestonden uit: van Harlingen 13,945 v., Havre 48, Ostende 424, Antwerpen 181, Amsterdam 502, Rotterdam 508, Hamburg 125, Rouen 16, Schiedam 112, Dieppe 44. De noteringen zijn: beste Friesche 94 sh., surplus 86 a 88 sh., 2de kwal. 76 a 80 sh., Hollands. 78 a 82 sh., Kamper en Zwolsche 90 a 93 sh., Bosscher 66 a 76 sh., Groninger 76 a 80 sh., Fransche 60 a 66 sh.

LONDEN, 29 *Junij*. Friesche Boter 98 sh., Gron. 82 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 30 *Junij*. Er waren heden slechts 30 runderen ter markt gebragt, terwijl men er veel koopers vond, en was de handel daardoor wel zoo vlug: kalfkoeijen van f 120 a f 150; voor het overige is er weinig in omgegaan; — schapen vrij ruim aangevoerd en de handel tamelijk; — van varkens was mede eene goede partij aanwezig, oude van f 25 tot f 47; jongen of biggen van f 5 tot f 20.

LEEUWARDEN, 26 *Junij*. Aangevoerd 300 runderen, waarvan 70 à 80 vette, de overigen melk- en kalfkoeijen; de handel was in alle soorten flaauw, zoo ook die in vette kalveren, waarvan ca. 150 ter markt waren; de aanvoer van schapen bedroeg 450 à 500, die tegen veel lagere prijzen zelfs nog moeijelijk te plaatsen waren; 200 varkens en biggen waren daarentegen zeer begeerd, en werden tegen hooge prijzen afgezet.

LONDEN, 26 *Junij*. De veemarkt was goed voorzien, maar de kooplust onbeduidend tot de verlaagde prijzen van l.l. Maandag.

LONDEN, 29 *Junij*. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 3463 runderen, 3010 kalveren en 21,630 schapen. De stemming was over het algemeen iets beter.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 29 *Junij*.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63⅞; Dito Dito 3 pCt. 76$\frac{15}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 96⅞. — BELGIE, bij *Rothschild*, 2½ pCt. 53. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 25$\frac{9}{16}$; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 38⅛; Dito Buitenl. 85 £ 3 pCt. 42⅝. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 46$\frac{1}{16}$; Dito 1856, 3 pCt. 45$\frac{3}{16}$. — RUSLAND, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 105⅜; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 99⅝. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 76$\frac{13}{16}$; Dito Dito 2½ pCt. 39⅞; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 88$\frac{3}{16}$; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 78¼. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. 20⅞.

ADVERTENTIEN.

ZOMERVERGADERING

van **ALLE CONTRIBUERENDE en NIET CONTRIBUERENDE LEDEN** van de VEREENIGING ***HET METALEN KRUIS***, Afdeeling ***Groningen***, (Art. 6 van het Reglement), op ZATURDAG den 11den Julij 1857, ten Huize van den Kastelein ALING, te *Helpman*, des namiddags te **4** uur.

UITDEELING uit de **PROVINCIALE KERKELIJKE WEDUWENBEURS** van *GRONINGEN*, ter Somma van **23 Gulden**, op DINGSDAG den 7den Julij 1857, ten Huize van
M. GOEVERNEUR.

ATTENTIE!

Door verhindering geen **MUZIJK** op den 2den, maar den **volgenden Donderdag, den 9den Julij**, in het Koffijhuis ***SCHOONOORD.***
R. BIERLING.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER E. AIKEMA, geliefde Echtgenoot van
M. GAASBEEK,
Boekverkooper.
GRONINGEN, 28 Junij 1857.

*** Bevallen van een dooden *ZOON* G. R. TONELLA, geb. SLUITER.
GRONINGEN, 28 Junij 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene *DOCHTER* R. BLEEKER—HUISMAN.
NOORDBROEK, 28 Junij 1857.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, Vrouwe J. M. VAN SWINDEREN, beviel heden, door Gods goedheid, van eene DOCHTER.
GRONINGEN, 30 Junij 1857.
W. M. DE MAREES VAN SWINDEREN.

*** Heden morgen omstreeks acht uur overleed mijne geliefde Echtgenoot SIEWERTE JANS BOLHUIS, in den ouderdom van 71 jaren en 8 maanden, na eene echtvereeniging van 51 jaren en bijna 2 maanden; mij nalatende twee Kinderen, en drie Aangehuwden, terwijl drie haar in de eeuwigheid zijn voorgegaan. Zwaar treft mij deze slag op mijne hooge jaren, maar wensch te berusten in den wil van het Opperwezen.
ZUIDWOLDE, 26 Junij 1857.
JAN J. WAL, SR.

*** Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, mijne geliefde Echtgenoot EVA VAN ESSEN, in den ouderdom van 50 jaren. Uit eene gelukkige echtvereeniging van 19 jaren, laat zij mij 6 Kinderen na, waarvan drie hun verlies nog niet kunnen beseffen. Allen die de Overledene van nabij gekend hebben, zullen met mij haar verlies beweenen, doch 't vertrouwen op Hem, wiens doen altijd goed is, lenigt ook eenigzins mijne smart.
GRONINGEN, 27 Junij 1857.
H. H. SANDERS.

N.B. In de **AFFAIRE** van ***BEDDEWINKEL*** beveel ik mij met mijn talrijk Gezin dringend mijne Stad- en Landgenooten aan; terwijl ik van alles ruim gesorteerd ben, en wegens het belang van mijn Huisgezin niet in de gelegenheid ben, mijne reizen zoo dikwijls te herhalen.

*** Na een langdurig en smartelijk lijden overleed heden mijn onvergetelijke Echtgenoot ANTHONIE FRANÇOIS HULSEWÉ, in den ouderdom van ruim 60¼ jaar; mij uit een hoogst gelukkig huwelijk vier Kinderen nalatende.
NOORDPOLDER, onder *Uskwert*, 27 Junij 1857.
M. M. VAN DER HELM,
Wedw. A. F. HULSEWÉ.

*** Bij **R. J. SCHIERBEEK** zal worden uitgegeven: **H. OORTWIJN**, *gepens. Generaal-Majoor der Genie*, **OPMERKINGEN** op de **NADERE TOELICHTING**, door de **STAATS-COMMISSIE**, *ter zake van de verbetering en vereeniging der Scheepvaart-kanalen in de Provincie enz. uitgegeven.*

*** Ingevolge besluit van H.H. GEDEPUTEERDE STATEN van *Friesland*, heeft de Ondergeteekende, tot den 1sten Augustus, eene INTEEKENING opengesteld op een

ALPHABETISCH REGISTER

OP HET

GROOT PLAKKAAT- EN CHARTERBOEK

van *Friesland*,

bewerkt door den Heer ***J. VAN LEEUWEN***, waarvan de Prijs, voor bijna 600 bladz., gesteld is op slechts **f 2,50.** Daar het gebruik van het belangrijke Charterboek door dit Register zeer zal worden bevorderd, zoo wordt deze uitgave der algemeene deelneming bijzonder aanbevolen.
LEEUWARDEN, Junij 1857.
W. EEKHOFF.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op VRIJDAG den 3den Julij 1857, des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein JAN KNOOP PATHUIS, te *Onderdendam*, ten verzoeke van HENDRIK E. HEIDEMA en ANJE HOMMES DIJKEMA, Ehelieden te *Rottum*, bij Strijkgeld presenteren te verkoopen:

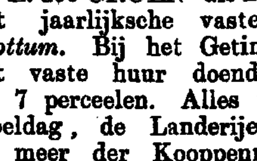

Eene kapitale **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, no. 42, met de VASTE, ALTIJDDURENDE in ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 39 B., 50 R., 30 E. zoo GROEN- als BOUWLAND, doende te zamen f 238—00 tot jaarlijksche vaste huur, alles staande en gelegen te *Rottum*. Bij het Getimmerde behooren 26 B., 59 R., 30 E. tot vaste huur doende f 160—00, het overige is los Land in 7 perceelen. Alles te aanvaarden: het Getimmerde na den Boeldag, de Landerijen na afloop van den Oogst. De helft of meer der Kooppenningen kan naar billijke renten daarover beleend blijven. Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

BOELDAGEN,

ten verzoeke van den Heer R. A. BENTHEM REDDINGIUS, Medicinae Doctor te *Ten Boer*.

Op ZATURDAG den 4den Julij 1857, te 3 uur, ten Huize van K. NIEHOFF, te *Ten Boer*, van 1¼ B. GERST, 3¼ B. HAVER, 17½ B. TOPGRAS, en de **NAWEIDE** van de LANDERIJEN gelegen te *Ten Boer*. — En
Op MAANDAG den 6den Julij 1857, te 3 uur, ten Huize van A. HUISMAN, te *Ten Post*, van 3½ B. HAVER, 8 B. TOPGRAS, en daarvan de **NAWEIDE**, van LANDERIJEN gelegen bij het Damsterdiep te *Ten Post*.
J. H. GLAS.

KWELDER-BOELDAGEN 1857.

Maandag den 6den Julij, voor den Oud-Burgemeester J. K. MULLER en de Erven wijlen F. HEDDEMA, op de Huisheert en de Modderlandsche Heert.

Dingsdag den 7den Julij, voor de Erven wijlen Jonkheer A. VAN PANHUIJS, op de drie Heerten, te weten: de Modderlandsche-, Garrelts- en Piccardtsheerten, te beginnen op de Modderlandsche Heert.

Woensdag den 8sten Julij, voor de Erven wijlen den Heer Mr. D. G. RENGERS HORA SICCAMA.

Donderdag en Vrijdag den 9den en 10den Julij, voor de EIGENAREN van het onverdeelde Munnekeveen, achter *Oostwold*.

Donderdag en Vrijdag den 9den en 10den Julij, voor de Erven wijlen den oud-Raadsheer R. DE DREWS en CONSORTEN, achter de Plaats van T. H. NIEBORG, de Smalle Heert, benevens de Heert van wijlen T. K. KREMER.

Zaturdag den 11den Julij, voor de Erven wijlen den Heer Mr. F. J. J. CREMERS, op het Munnekeveen, achter *Oostwold*.

Maandag den 13den Julij, voor den Heer J. HOMAN, alsmede de Weemhofsheert van de Erven wijlen Jonkheer A. VAN PANHUIJS.

Dingsdag den 14den Julij, voor den Heer N. G. SERVATIUS.

Donderdag den 16den Julij, voor de Erven wijlen de Weduwe N. J. JAGER en T. TIDDENS; — en

Zaturdag den 18den Julij, voor de Erven wijlen den Heer Mr. H. L. WIJCHGEL VAN LELLENS, in de Binnen-Æ; — telkens te beginnen des namiddags te twee uur,
B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

GROOTE KORENBOELDAG.

Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van den Landgebruiker D. T. HOVINGA, te *Oostwolder Polder*, op DINGSDAG den 7den Julij 1857, des namiddags te twee uur, publiek, bij uitmijning, te verkoopen:

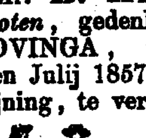

Ongeveer 20 Bunders WINTERGERST, 9 Bunders HAVER, 3 Bunders TARWE en 2 Bunders BOONEN over 't Veld, staande op het Land van Verkoop te *Oostwolder Polder* en aldaar op de plaats zelve.
B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR,

om dadelijk te aanvaarden:

Eene **HEEREN BEHUIZING** met **TUIN, KOETSHUIS** en **STALLING**, staande in de Brugstraat te *Groningen*, laatst bewoond door wijlen den Heer Mr. J. J. DE SITTER; waarop des verkiezende 2/3 van den Koopschat kan blijven beleend. Adres bij J. H. M. JANSEN, bij de Akerk te *Groningen*.

Verhuisd,

van de Gelkingestraat naar de **BOTERINGESTRAAT**, het **derde Huis** van de **Broerstraat**:
J. H. BONGARTZ,
Horlogiemaker.

De ondergeteekende, Azijnmaker te *Groningen*, berigt aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij op heden den **PRIJS** van zijnen **AZIJN** met **f 2,00** per **Oxhoofd VERHOOGD** heeft.
GRONINGEN, 1 Julij 1857.
W. W. WOUTERS.

De ondergeteekende maakt aan zijne GEËERDE BEGUNSTIGERS bekend, dat er door den **laatstleden brand** geene **vertraging** zal plaats hebben tot het **leveren van eigen Fabricaat van TABAK.**
26 Junij 1857.
W. PAPINK VAN STEDUM.

Echte Rotterd. Wijnflesschen,

ALSMEDE

RIJNWIJN- EN BIERFLESSCHEN,

op nieuw ontvangen.
W. PENAAT.

Ook rekommandeer ik mij in het leveren van **WATERGLAS**; gebruiksaanwijzingen zijn gratis te bekomen; alsmede heb ik een ruimen **KORENZOLDER** te verhuren.

Fijne Genua- of Tafelolie

(regtstreeks aangevoerd uit **Genua**), te bekomen a 70 Ct. de Flesch, bij E. F. ROST, Groote Markt, en N. E. ROST, O. K.-in-'t Jatstraat.
Aanvrage om DEPOTS franko.

ROODE en WITTE

Bessenwijn.

Te bekomen bij
A. T. KAMER,
aan de Rademarkt, lett. R 464.

TE KOOP:

Een **TENTWAGEN** en eene **TILBURY** op vier Wielen. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

*** Bij **E. DE BOER & ZONEN**, *Gekwalificeerde Collecteurs* te *Groningen*, zijn voor de **233ste STAATS-LOTERIJ** (waarvan de *eerste Klasse* op MAANDAG den 20sten Julij e.k. zal beginnen te trekken) **LOTEN** volgens *Prijs-courant* te bekomen.

233e Staats-Loterij.

Ten KANTORE van **I.** en **J. OPPENHEIM**, *BOEK- en STADSDRUKKERS*, aan de **Noorderhaven**, zijn voor opgemelde Loterij

LOTEN IN KOOP EN HUUR,

volgens *PRIJSCOURANT* te bekomen.
De EERSTE TREKKING begint den 20sten dezer.

On demande une **SECONDANTE EXTERNE**, à même d'enseigner les LANGUES FRANÇAISE et HOLLANDAISE, et ce qui concerne de plus une EDUCATION SOIGNÉE. — S'adresser par lettres affranchies sous les initiales T. S. à Mr. P. VAN ZWEEDEN, Libraire à *Groningue*.

*** **IEMAND**, van de P. G., zijne bezigheden buitenshuis hebbende, verlangt bij fatsoenlijke lieden **KOST, INWONING en BEWASSCHING**, liefst met een klein VRIJ KAMERTJE, voor den prijs van **f 156,00** 's jaars of f 3 per week. Brieven aan 't BUREAU dezer COURANT, onder letter Z.

JOHANN FUCHSE, oud vier jaren, wonende Prinsengracht bij de Weesperstraat, W 201, heeft sedert anderhalf jaar aan eene uitterende klierziekte der ingewanden en vermagering geleden. De behandeling van een bekwaam geneesheer bleef zonder eenig gevolg, zoodat de ouders door hem ook op den naderenden dood van hun kind werden voorbereid. Toen namen zij op raad van een vriend hunne toevlugt tot de **REVALENTA**, (waar hun Geneesheer niets op tegen had) en het duurde niet lang, of er vertoonde zich eenige verbetering in den gevaarlijken toestand van den kleinen patient, die allengs door eene volkomene GENEZING is opgevolgd, zoodat het Kind er thans welgevoed, blozend en gezond uitziet.
AMSTERDAM, 6 October 1856.
JOHANN FUCHSE, de Vader.

DU BARRY'S **REVALENTA** wordt verkocht in onderstaande Depôts, voor 87½ ct., 2, 3½, 8 en 16 gulden.

Wij moeten waarschuwen tegen nagemaakte soorten, die men met allerhande kunstgrepen hier voor de echte zoekt te doen doorgaan.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Delfzijl*, T. J. WIJNTJES; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Loppersum*, H. J. KUIPER; *Nieuwolda*, R. P. VAN CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE; *Sappemeer*, Wedw. S. SCHELTENS; *Slochteren*, H. P. HOOGHOUDT; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.